

Presidència de la Generalitat

DECRET 8/2020, de 13 de juny, del president de la Generalitat, de regulació i flexibilització de determinades restriccions, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, establides durant la declaració de l'estat d'alarma, en aplicació de la fase 3 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat. [2020/4499]

Com a conseqüència de la situació d'emergència de salut pública ocasionada per la Covid-19, declarada pandèmia internacional per l'Organització Mundial de la Salut l'11 de març de 2020, el Govern va declarar, mitjançant el Reial decret 463/2020, de 14 de març, l'estat d'alarma en tot el territori espanyol, a l'empara de l'article 116 de la Constitució i les lletres *b* i *d* de l'article 4 de la Llei orgànica 4/1981, d'1 de juny, dels estats d'alarma, excepció i setge. L'estat d'alarma s'ha prorrogat sis vegades consecutives; l'última, mitjançant el Reial decret 555/2020, de 5 de juny, fins a les 00.00 hores del dia 21 de juny de 2020.

Durant tot aquest temps, els establiments, professionals i empreses de la Comunitat Valenciana han hagut de limitar considerablement la seua activitat, amb el consegüent perjudici econòmic. També la ciutadania s'ha vist obligada a restringir la seua vida familiar i social, perquè la distància física, encara amb les mesures de flexibilització en el marc del Pla de transició cap a la nova normalitat, continua sent un obstacle per a aquells que viuen en diferents províncies de la Comunitat.

Després dels dies més durs de lluita contra la propagació de l'epidèmia, els esforços s'han de concentrar ara en la reconstrucció del teixit econòmic i social. La regulació ha de respondre a aquest objectiu sense comprometre els indicadors sanitaris que han permés avançar en el llarg procés de la desescalada, i ha de fer-ho des del primer moment, perquè no caben dilacions quan està en joc el retrobament de persones, la supervivència de negocis i la reactivació de projectes col·lectius que van quedar ajornats.

En aquest context, el Reial decret 555/2020, de 5 de juny, en l'article 6.1, estableix que durant el període de vigència de l'última pròrroga de l'estat d'alarma, l'autoritat competent delegada per a l'adopció, supressió, modulació i execució de les mesures corresponents a la fase 3 del pla de desescalada serà, en exercici de les seues competències, exclusivament qui ostente la presidència de la comunitat autònoma, excepte per a les mesures vinculades a la llibertat de circulació que excedisquen de l'àmbit de la unitat territorial determinada per a cada comunitat autònoma a l'efecte del procés de desescalada.

Com a fruit de l'esforç realitzat per tota la societat valenciana, els indicadors sanitaris, epidemiològics, socials, econòmics i de mobilitat han evolucionat favorablement, i han permés que la Comunitat Valenciana haja progressat a la fase 3 d'aquest pla, d'acord amb el que disposa l'Ordre SND/520/2020, de 12 de juny, per la qual es modifiquen diverses ordres per a la flexibilització de determinades restriccions d'àmbit nacional establides després de la declaració de l'estat d'alarma i s'estableixen les unitats territorials que progressen a la fase 3 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat.

En conseqüència, a partir d'aquest moment, les mesures adoptades fins hui per les autoritats competents delegades en el marc de l'estat d'alarma, incloses les corresponents a la mencionada fase, i contingudes en l'Ordre SND/458/2020, de 30 de maig, per a la flexibilització de determinades restriccions d'àmbit nacional establides després de la declaració de l'estat d'alarma en aplicació de la fase 3 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat, així com aquelles altres que continuen sent aplicables en la fase 3, només romandran vigents en la mesura en què no siguen modificades o substituïdes per unes altres, dictades per la Presidència de la Generalitat.

En l'exercici de les indicades facultats, aquest decret té per objecte adoptar les mesures de flexibilització de les restriccions establides en aplicació de la fase 3 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat, i constitueix un conjunt complet de mesures que proporcione als valencians i valencianes la indispensable seguretat jurídica i la necessària claredat respecte de les limitacions actuals en la vida social i l'activitat econòmica. En aquest sentit, les condicions previstes en el present decret suposen, en la major part dels casos, una reducció significativa de les limitacions previstes en la normativa del Ministeri de Sanitat, a

Presidencia de la Generalitat

DECRETO 8/2020, de 13 de junio, del president de la Generalitat, de regulación y flexibilización de determinadas restricciones, en el ámbito de la Comunitat Valenciana, establecidas durante la declaración del estado de alarma, en aplicación de la fase 3 del Plan para la transición hacia una nueva normalidad. [2020/4499]

Como consecuencia de la situación de emergencia de salud pública ocasionada por la Covid-19, declarada pandemia internacional por la Organización Mundial de la Salud el 11 de marzo de 2020, el Gobierno declaró, mediante el Real decreto 463/2020, de 14 de marzo, el estado de alarma en todo el territorio español, al amparo del artículo 116 de la Constitución y las letras *b* y *d* del artículo 4 de la Ley orgánica 4/1981, de 1 de junio, de los estados de alarma, excepción y sitio. El estado de alarma se ha prorrogado seis veces consecutivas; la última, mediante el Real decreto 555/2020, de 5 de junio, hasta las 00.00 horas del día 21 de junio de 2020.

Durante todo este tiempo, los establecimientos, profesionales y empresas de la Comunitat Valenciana han tenido que limitar considerablemente su actividad, con el consiguiente perjuicio económico. También la ciudadanía se ha visto obligada a restringir su vida familiar y social, pues la distancia física, aún con las medidas de flexibilización en el marco del Plan de Transición hacia la nueva normalidad, sigue siendo un obstáculo para aquellos que viven en diferentes provincias de la Comunitat.

Tras los días más duros de lucha contra la propagación de la epidemia, los esfuerzos se han de concentrar ahora en la reconstrucción del tejido económico y social. La regulación ha de responder a este objetivo sin comprometer los indicadores sanitarios que han permitido avanzar en el largo proceso de la desescalada, y ha de hacerlo desde el primer momento, pues no caben dilaciones cuando está en juego el reencuentro de personas, la supervivencia de negocios y la reactivación de proyectos colectivos que quedaron aplazados.

En este contexto, el Real decreto 555/2020, de 5 de junio, en su artículo 6.1, establece que durante el periodo de vigencia de la última prórroga del estado de alarma, la autoridad competente delegada para la adopción, supresión, modulación y ejecución de las medidas correspondientes a la fase 3 del plan de desescalada será, en ejercicio de sus competencias, exclusivamente quien ostente la presidencia de la comunidad autónoma, salvo para las medidas vinculadas a la libertad de circulación que excedan del ámbito de la unidad territorial determinada para cada comunidad autónoma a los efectos del proceso de desescalada.

Como fruto del esfuerzo realizado por toda la sociedad valenciana, los indicadores sanitarios, epidemiológicos, sociales, económicos y de movilidad han evolucionado favorablemente, permitiendo que la Comunitat Valenciana haya progresado a la fase 3 de dicho plan, de acuerdo con lo dispuesto por la Orden SND/520/2020, de 12 de junio, por la que se modifican diversas órdenes para la flexibilización de determinadas restricciones de ámbito nacional establecidas tras la declaración del estado de alarma y se establecen las unidades territoriales que progresan a la fase 3 del Plan para la transición hacia una nueva normalidad.

En consecuencia, a partir de este momento, las medidas adoptadas hasta la fecha por las autoridades competentes delegadas en el marco del estado de alarma, incluidas las correspondientes a la citada fase, y contenidas en la Orden SND/458/2020, de 30 de mayo, para la flexibilización de determinadas restricciones de ámbito nacional establecidas tras la declaración del estado de alarma en aplicación de la fase 3 del Plan para la transición hacia una nueva normalidad, así como aquellas otras que continúen siendo aplicables en la fase 3, solo permanecerán vigentes en la medida en que no sean modificadas o sustituidas por otras, dictadas por la Presidencia de la Generalitat.

En el ejercicio de las referidas facultades, este decreto tiene por objeto adoptar las medidas de flexibilización de las restricciones establecidas en aplicación de la fase 3 del Plan para la transición hacia una nueva normalidad, constituyendo un conjunto completo de medidas que proporcione a los valencianos y valencianas la indispensable seguridad jurídica y la necesaria claridad respecto de las limitaciones actuales en la vida social y la actividad económica. En ese sentido, las condiciones previstas en el presente decreto suponen en la mayor parte de los casos una reducción significativa de las limitaciones previstas en la normativa del Ministe-

través de mesures com l'increment dels aforaments màxims d'ocupació en establiments i instal·lacions, o l'augment de la dimensió dels grups en què es poden exercir determinades activitats.

Aquest decret consta de cinquanta-dos articles, estructurats en setze capítols, a més de tres disposicions addicionals i tres finals.

En el capítol I es recullen les disposicions generals, entre les quals destaca l'establiment de la plena llibertat de circulació per l'interior del territori de la Comunitat Valenciana, sense franges horàries ni limitacions, sense perjudici de mantindre les mesures de seguretat i higiene necessàries per a la prevenció de la Covid-19, entre aquestes la distància interpersonal mínima de seguretat, que queda reduïda a un metre i mig, excepte en aquells casos en què expressament s'establisca una altra cosa.

En el capítol II es recullen les normes de flexibilització de mesures de caràcter social, incloent-hi les aplicables a vetles i enterraments, assistència a llocs de culte i cerimònies nupcials o altres celebracions religioses de caràcter social. Cal destacar que, en aquestes, s'elimina el límit quant al nombre màxim de persones assistents.

En el capítol III es determinen les condicions per al desenvolupament de l'activitat educativa en els àmbits universitari i no universitari. Entre les mesures previstes s'inclou l'obligació dels centres de parar atenció tutorial individual presencial a les famílies mitjançant cita prèvia, així com la realització d'activitats presencials amb alumnat en grups reduïts en tots els centres que presenten alumnes a les proves d'accés a la universitat o impartisquen ensenyaments en els quals s'hagen de realitzar proves extraordinàries d'avaluació final. També es permet la reobertura a partir del 19 de juny de les escoles infantils, privades o de titularitat municipal, que imparteixen el primer cicle d'educació infantil de zero a tres anys.

En el capítol IV s'estableixen les condicions per a facilitar les activitats d'oci infantil i juvenil. En aquest sentit, es permet la reobertura al públic dels parcs recreatius infantils, així com la represa d'activitats de temps lliure com les escoles d'estiu, si bé limitant la participació de xiquets, xiquetes i joves fins al 75 % de la capacitat habitual de l'activitat, amb un màxim de 250 participants si es desenvolupa a l'aire lliure o de 100 si es tracta d'espais tancats, organitzats, en tots dos casos, en grups no superiors a quinze persones.

El capítol V estableix les condicions per al desenvolupament de les activitats en establiments comercials minoristes i prestació de serveis assimilats. Es pot destacar que es permet assolir fins al 75 % de l'aforament a l'interior dels establiments comercials, així com instal·lar fins al 75 % dels llocs en mercats ambulants, sempre, en tot cas, que es garantisca l'observança de les mesures de distanciament i d'higiene i prevenció corresponents. Així mateix, i sota aquestes mateixes condicions, podran obrir al públic els centres comercials que garantisquen la limitació de l'aforament fins al 60 % en les seues zones comunes i recreatives, i fins al 75 % a l'interior dels establiments i locals comercials.

Les condicions per a la prestació de serveis en establiments d'hostaleria i restauració estan contemplades en el capítol VI. Es permet el consum a l'interior dels locals fins al 75 % del seu aforament, i fins al 100 % de les taules autoritzades a les terrasses a l'aire lliure, amb un màxim de vint persones per taula o agrupació de taules; també es permet la reobertura al públic de discoteques i bars d'oci nocturn, en aquests casos amb el límit màxim d'un terç de l'aforament.

Quant a les zones comunes d'hotels i altres allotjaments turístics, les condicions per a la reobertura es contemplen en el capítol VII, i s'autoritza una ocupació no superior al 75 % del seu aforament i es permeten activitats d'animació o classes en grups amb aforaments en aquests casos no superiors a trenta persones.

El capítol VIII es dedica a les mesures de flexibilització en l'àmbit de la cultura. Es faciliten les condicions de realització de visites a museus, sales d'exposicions i monuments fins al 75 % del seu aforament i es permeten les activitats culturals i d'estudi en sala en biblioteques, amb igual límit d'ocupació. També es contempla el desenvolupament de l'activitat de cinemes, teatres, auditoris, circs i espais similars fins a un 75 % del seu aforament autoritzat, i amb un màxim de 800 persones quan es tracte d'actes i espectacles a l'aire lliure. En el cas de les activitats de les places de bous i altres recintes o instal·lacions taurines, el límit d'ocupació serà del 50 %, fins a un màxim també de 800 persones.

rio de Sanidad, a través de medidas como el incremento de los aforos máximos de ocupación en establecimientos e instalaciones, o el aumento de la dimensión de los grupos en que se pueden ejercer determinadas actividades.

Este decreto consta de cincuenta y dos artículos, estructurados en dieciséis capítulos, además de tres disposiciones adicionales y tres finales.

En el capítulo I se recogen las disposiciones generales, entre las cuales destaca el establecimiento de la plena libertad de circulación por el interior del territorio de la Comunitat Valenciana, sin franjas horarias ni limitaciones, sin perjuicio de mantener las medidas de seguridad e higiene necesarias para la prevención de la Covid-19, entre ellas la distancia interpersonal mínima de seguridad, que queda reducida a un metro y medio, salvo en aquellos casos en que expresamente se establezca otra cosa.

En el capítulo II se recogen las normas de flexibilización de medidas de carácter social, incluyendo las aplicables a velatorios y entierros, asistencia a lugares de culto y ceremonias nupciales u otras celebraciones religiosas de carácter social. Cabe destacar que, en estas, se elimina el límite en cuanto al número máximo de personas asistentes.

En el capítulo III se determinan las condiciones para el desarrollo de la actividad educativa en los ámbitos universitario y no universitario. Entre las medidas previstas se incluye la obligación de los centros de prestar atención tutorial individual presencial a las familias mediante cita previa, así como la realización de actividades presenciales con alumnado en grupos reducidos en todos los centros que presenten alumnos a las pruebas de acceso a la universidad o impartan enseñanzas en las que se hayan de realizar pruebas extraordinarias de evaluación final. También se permite la reapertura a partir del 19 de junio de las escuelas infantiles, privadas o de titularidad municipal, que imparten el primer ciclo de educación infantil de cero a tres años.

En el capítulo IV se establecen las condiciones para facilitar las actividades de ocio infantil y juvenil. En ese sentido, se permite la reapertura al público de los parques recreativos infantiles, así como la reanudación de actividades de tiempo libre como las escuelas de verano, si bien limitando la participación de niños, niñas y jóvenes hasta el 75 % de la capacidad habitual de la actividad, con un máximo de 250 participantes si se desarrolla al aire libre o de 100 si se trata de espacios cerrados, organizados, en ambos casos, en grupos no superiores a quince personas.

El capítulo V establece las condiciones para el desarrollo de las actividades en establecimientos comerciales minoristas y prestación de servicios asimilados. Se puede destacar que se permite alcanzar hasta el 75 % del aforo en el interior de los establecimientos comerciales, así como instalar hasta el 75 % de los puestos en mercadillos, siempre, en todo caso, que se garantice la observancia de las medidas de distanciamiento y de higiene y prevención correspondientes. Así mismo, y bajo estas mismas condiciones, podrán abrir al público los centros comerciales que garanticen la limitación del aforo hasta el 60 % en sus zonas comunes y recreativas, y hasta el 75 % en el interior de los establecimientos y locales comerciales.

Las condiciones para la prestación de servicios en establecimientos de hostelería y restauración están contempladas en el capítulo VI. Se permite el consumo en el interior de los locales hasta el 75 % de su aforo, y hasta el 100 % de las mesas autorizadas en las terrazas al aire libre, con un máximo de veinte personas por mesa o agrupación de mesas. También se permite la reapertura al público de discotecas y bares de ocio nocturno, en estos casos con el límite máximo de un tercio del aforo.

En cuanto a las zonas comunes de hoteles y otros alojamientos turísticos, las condiciones para la reapertura se contemplan en el capítulo VII, autorizándose una ocupación no superior al 75 % de su aforo, y permitiendo actividades de animación o clases en grupos con aforos en estos casos no superiores a treinta personas.

El capítulo VIII se dedica a las medidas de flexibilización en el ámbito de la cultura. Se facilitan las condiciones de realización de visitas a museos, salas de exposiciones y monumentos hasta el 75 % de su aforo, y se permiten las actividades culturales y de estudio en sala en bibliotecas, con igual límite de ocupación. También se contempla el desarrollo de la actividad de cines, teatros, auditorios, circos y espacios similares hasta un 75 % de su aforo autorizado, y con un máximo de 800 personas cuando se trate de actos y espectáculos al aire libre. En el caso de las actividades de las plazas de toros y otros recintos o instalaciones taurinas, el límite de ocupación será del 50 %, hasta un máximo también de 800 personas.

En el capítol IX es contemplen les condicions per al desenvolupament d'activitats esportives. En instal·lacions esportives i centres esportius, l'aforament màxim permés serà d'una persona usuària per cada 4 m² de superficie útil per a l'ús esportiu, i es permeten activitats en grup de vint persones en instal·lacions tancades i trenta persones en instal·lacions a l'aire lliure. Les activitats de naturalesa i pràctica esportiva a l'aire lliure, com ara senderisme, muntanyisme, escalada, ciclisme, etc., es podran practicar lliurement dins del territori de la Comunitat Valenciana, en grups de fins a cinquanta persones.

El capítol X recull les condicions per al desenvolupament de l'activitat de guia turístic, i en el capítol XI es determinen les condicions per a la reobertura de centres recreatius turístics, zoològics, aquaris i atraccions de fira. S'amplia la capacitat d'aquestes instal·lacions per a desenvolupar les seues activitats fins a aconseguir un 75 % del seu aforament total i, de manera específica, es contempla la possibilitat que l'ocupació de les atraccions de fira que disposen de files de seients arribe al 100 % d'aquests quan totes les persones usuàries siguen convivents.

Les condicions per a la celebració de congressos, trobades, reunions de negoci, conferències i esdeveniments es contemplen en el capítol XII, i s'amplia fins a cent persones la participació en aquests.

El capítol XIII, sobre la celebració de fires comercials en institucions firals de la Comunitat Valenciana, estableix l'assimilació d'aquestes als centres i parcs comercials a l'efecte d'aforaments màxims i de mesures de seguretat i prevenció.

En el capítol XIV es determinen les condicions per a la reobertura d'establiments i locals de joc i apostes.

Quant a les piscines d'ús recreatiu, incloent-hi les piscines d'hotels i allotjaments turístics i les piscines comunitàries d'edificis o urbanitzacions, les condicions que es recullen en el capítol XV preveuen un aforament màxim de fins al 75 % de la seua capacitat.

El capítol XVI es dedica a les condicions per al transport turístic de passatgers i la navegació d'esbarjo, i es possibilita l'ocupació d'embarcacions dedicades al transport turístic fins al 75 % del nombre màxim de passatgers. Igualment, en les embarcacions d'esbarjo es permet una ocupació del 75 %, que pot arribar al 100 % si es tracta de persones convivents, però sense superar en cap cas un màxim de quinze persones a bord.

Finalment, en les disposicions finals del decret es conté una modificació del Decret 7/2020, de 28 de març, del president de la Generalitat, pel qual es crea la comissionada de la Presidència de la Generalitat per a la coordinació dels subministraments de la Generalitat davant de la infecció de la Covid-19 a la Comunitat Valenciana, amb la finalitat d'estendre el seu àmbit d'actuació a les actuacions de prevenció que pogueren ser necessàries en cas que en el futur es produïra un rebrot de la infecció.

En últim terme, l'aplicació d'aquesta regulació ha d'anar acompanyada de la necessària prudència i responsabilitat individual, que constitueixen la mesura més eficaç per a previndre i limitar l'expansió del contagi i, amb això, per a contribuir a la recuperació de la desitjable normalitat, enriquida amb l'experiència del temps viscut des del 14 de març de 2020.

Per tot això, d'acord amb l'habilitació establida en l'article 6 del Reial decret 555/2020, de 5 de juny, pel qual es prorroga l'estat d'alarma declarat pel Reial decret 463/2020, de 14 de març, tenint en compte la valoració global d'indicadors sanitaris, epidemiològics, socials, econòmics i de mobilitat, i amb l'informe previ de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública,

DECRETE

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Secció primera Objecte i àmbit d'aplicació

Article 1. Objecte

Aquest decret té per objecte regular, sistematitzar i flexibilitzar les condicions aplicables a la Comunitat Valenciana com a conseqüència de la vigència de l'estat d'alarma declarat pel Reial decret 463/2020, de 14 de març, prorrogat fins al dia 21 de juny de 2020 pel Reial decret

En el capítulo IX se contemplan las condiciones para el desarrollo de actividades deportivas. En instalaciones deportivas y centros deportivos, el aforo máximo permitido será de una persona usuaria por cada 4 m² de superficie útil para el uso deportivo, y se permiten actividades en grupo de veinte personas en instalaciones cerradas y treinta personas en instalaciones al aire libre. Las actividades de naturaleza y práctica deportiva al aire libre, como senderismo, montañismo, escalada, ciclismo, etc., se podrán practicar libremente dentro del territorio de la Comunitat Valenciana, en grupos de hasta cincuenta personas.

El capítulo X recoge las condiciones para el desarrollo de la actividad de guía turístico, y en el capítulo XI se determinan las condiciones para la reapertura de centros recreativos turísticos, zoológicos, acuarios y atracciones de feria. Se amplía la capacidad de estas instalaciones para desarrollar sus actividades hasta alcanzar un 75 % de su aforo total y, de forma específica, se contempla la posibilidad de que la ocupación de las atracciones de feria que dispongan de filas de asientos llegue al 100 % de estos cuando todas las personas usuarias sean convivientes.

Las condiciones para la celebración de congresos, encuentros, reuniones de negocio, conferencias y eventos se contemplan en el capítulo XII, ampliando hasta cien personas la participación en los mismos.

El capítulo XIII, sobre la celebración de ferias comerciales en instituciones feriales de la Comunitat Valenciana, establece la asimilación de estas a los centros y parques comerciales a efectos de aforos máximos y de medidas de seguridad y prevención.

En el capítulo XIV se determinan las condiciones para la reapertura de establecimientos y locales de juego y apuestas.

En cuanto a las piscinas de uso recreativo, incluyendo las piscinas de hoteles y alojamientos turísticos y las piscinas comunitarias de edificios o urbanizaciones, las condiciones que se recogen en el capítulo XV prevén un aforo máximo de hasta el 75 % de su capacidad.

El capítulo XVI se dedica a las condiciones para el transporte turístico de pasajeros y la navegación de recreo, posibilitando la ocupación de embarcaciones dedicadas al transporte turístico hasta el 75 % del número máximo de pasajeros. Igualmente, en las embarcaciones de recreo se permite una ocupación del 75 %, que puede llegar al 100 % si se trata de personas convivientes, pero sin superar en ningún caso un máximo de quince personas a bordo.

Por último, en las disposiciones finales del decreto se contiene una modificación del Decreto 7/2020, de 28 de marzo, del president de la Generalitat, por el que se crea la comisionada de la Presidencia de la Generalitat para la coordinación de los suministros de la Generalitat frente a la infección de Covid-19 en la Comunitat Valenciana, con el fin de extender su ámbito de actuación a las actuaciones de prevención que pudieran ser necesarias en caso de que en el futuro se produjera un rebrote de la infección.

En último término, la aplicación de esta regulación debe ir acompañada de la necesaria prudencia y responsabilidad individual, que constituyen la medida más eficaz para prevenir y limitar la expansión del contagio y, con ello, para contribuir a la recuperación de la deseable normalidad, enriquecida con la experiencia del tiempo vivido desde el 14 de marzo de 2020.

Por todo ello, de acuerdo con la habilitación establecida en el artículo 6 del Real decreto 555/2020, de 5 de junio, por el que se prorroga el estado de alarma declarado por el Real decreto 463/2020, de 14 de marzo, teniendo en cuenta la valoración global de indicadores sanitarios, epidemiológicos, sociales, económicos y de movilidad, y previo informe de la Conselleria de Sanidad Universal y Salud Pública,

DECRETO

CAPÍTULO I

Disposiciones generales

Sección primera Objeto y ámbito de aplicación

Artículo 1. Objeto

Este decreto tiene por objeto regular, sistematizar y flexibilizar las condiciones aplicables en la Comunitat Valenciana como consecuencia de la vigencia del estado de alarma declarado por el Real decreto 463/2020, de 14 de marzo, prorrogado hasta el día 21 de junio de 2020

555/2020, de 22 de maig, durant la fase 3 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat.

Article 2. Àmbit d'aplicació

- 1. El present decret serà aplicable a les activitats objecte d'aquest que es desenvolupen a la Comunitat Valenciana, així com a les persones que residisquen o es troben en aquesta, conforme amb el que es preveu en el Reial decret 555/2020, de 5 de juny, pel qual es prorroga l'estat d'alarma declarat pel Reial decret 463/2020, de 14 de març.
- 2. Les persones vulnerables a la Covid-19 podran fer ús de les habilitacions previstes en aquest decret, sempre que la seua condició clínica estiga controlada i ho permeta, tot mantenint rigoroses mesures de protecció.

No poden fer ús d'aquestes habilitacions, ja siga per a incorporar-se al seu lloc de treball o per a acudir als locals, establiments, centres o realitzar les activitats a què es refereix aquest decret, les persones que presenten símptomes o estiguen en aïllament domiciliari a causa d'un diagnòstic per Covid-19, o que es troben en període de quarantena domiciliària per haver tingut contacte estret amb alguna persona amb símptomes o diagnosticada de Covid-19.

Secció segona Llibertat de circulació

Article 3. Llibertat de circulació

1. Es podrà circular lliurement per tot el territori de la Comunitat Valenciana.

No quedarà reservada cap franja horària a cap col·lectiu. En el cas de contacte social amb persones que es troben dins dels grups considerats vulnerables a la Covid-19, s'hauran d'extremar les mesures de seguretat i higiene.

2. En tot cas, hauran de respectar-se les mesures de seguretat i higiene establides per les autoritats sanitàries per a la prevenció de la Covid-19, i, en particular, les relatives al manteniment d'una distància interpersonal mínima de seguretat o, en defecte d'això, mesures alternatives de protecció física, d'higiene de mans i etiqueta respiratòria. A aquest efecte, els grups hauran de ser d'un màxim de vint persones, excepte en el cas de persones convivents, i llevat de les excepcions previstes en el present decret.

A l'efecte d'aquest decret, s'entendrà com a distància mínima de seguretat la d'1,5 metres entre persones, llevat de les excepcions que s'hi preveuen. En cas que no es puga mantindre la distància mínima de seguretat, haurà de procurar-se la màxima separació i fer ús de la mascareta.

Secció tercera Mesures d'higiene i prevenció

Article 4. Foment dels mitjans no presencials de treball

- 1. Sempre que siga possible, es fomentarà la continuïtat del teletreball per a aquelles treballadores i treballadors que puguen realitzar la seua activitat laboral a distància.
- 2. No obstant l'anterior, les empreses podran elaborar protocols de reincorporació presencial a l'activitat laboral, sempre d'acord amb la normativa laboral i de prevenció de riscos laborals, que hauran d'incloure recomanacions sobre l'ús dels equips de protecció adequats al nivell de risc, la descripció de les mesures de seguretat a aplicar, la regulació de la tornada al treball amb un horari escalonat per al personal, sempre que això siga possible, així com la conciliació de la vida laboral i familiar

En l'àmbit de la Generalitat i el seu sector públic instrumental, en el cas de concurrència de personal de diverses conselleries o entitats en un mateix centre de treball, serà responsable d'impulsar la coordinació de les activitats empresarials de gestió del pla de contingència la persona responsable del pla de l'empresa o entitat que siga titular del centre de treball o usuària principal.

por el Real decreto 555/2020, de 22 de mayo, durante la fase 3 del Plan para la transición hacia una nueva normalidad.

Artículo 2. Ámbito de aplicación

- 1. El presente decreto será de aplicación a las actividades objeto del mismo que se desarrollen en la Comunitat Valenciana, así como a las personas que residan o se encuentren en la misma, conforme a lo previsto en el Real decreto 555/2020, de 5 de junio, por el cual se prorroga el estado de alarma declarado por el Real decreto 463/2020, de 14 de marzo.
- 2. Las personas vulnerables a la Covid-19 podrán hacer uso de las habilitaciones previstas en este decreto, siempre que su condición clínica esté controlada y lo permita, manteniendo rigurosas medidas de protección.

No pueden hacer uso de estas habilitaciones, ya sea para incorporarse a su puesto de trabajo o para acudir a los locales, establecimientos, centros o realizar las actividades a que se refiere este decreto, las personas que presenten síntomas o estén en aislamiento domiciliario a causa de un diagnóstico por Covid-19, o que se encuentren en periodo de cuarentena domiciliaria por haber tenido contacto estrecho con alguna persona con síntomas o diagnosticada de Covid-19.

Sección segunda Libertad de circulación

Artículo 3. Libertad de circulación

1. Se podrá circular libremente por todo el territorio de la Comunitat Valenciana.

No quedará reservada ninguna franja horaria a colectivo alguno. En el caso de contacto social con personas que se encuentran dentro de los grupos considerados vulnerables a la Covid-19, se deberán extremar las medidas de seguridad e higiene.

2. En todo caso, deberán respetarse las medidas de seguridad e higiene establecidas por las autoridades sanitarias para la prevención de la Covid-19, y, en particular, las relativas al mantenimiento de una distancia interpersonal mínima de seguridad o, en su defecto, medidas alternativas de protección física, de higiene de manos y etiqueta respiratoria. A estos efectos, los grupos deberán ser de un máximo de veinte personas, excepto en el caso de personas convivientes, y con la salvedad de las excepciones previstas en el presente decreto.

A efectos de este decreto, se entenderá como distancia mínima de seguridad la de 1,5 metros entre personas, salvo las excepciones previstas en el mismo. En caso de que no se pueda mantener la distancia mínima de seguridad, deberá procurarse la máxima separación y hacer uso de la mascarilla.

Sección tercera Medidas de higiene y prevención

Artículo 4. Fomento de los medios no presenciales de trabajo

- 1. Siempre que sea posible, se fomentará la continuidad del teletrabajo para aquellas trabajadoras y trabajadores que puedan realizar su actividad laboral a distancia.
- 2. No obstante lo anterior, las empresas podrán elaborar protocolos de reincorporación presencial a la actividad laboral, siempre de acuerdo con la normativa laboral y de prevención de riesgos laborales, que deberán incluir recomendaciones sobre el uso de los equipos de protección adecuados al nivel de riesgo, la descripción de las medidas de seguridad a aplicar, la regulación de la vuelta al trabajo con horario escalonado para el personal, siempre que esto sea posible, así como la conciliación de la vida laboral y familiar.

En el ámbito de la Generalitat y su sector público instrumental, en el caso de concurrencia de personal de varias consellerias o entidades en un mismo centro de trabajo, será responsable de impulsar la coordinación de actividades empresariales de gestión del plan de contingencia la persona responsable del plan de la empresa o entidad que sea titular del centro de trabajo o usuaria principal.

Article 5. Mesures d'higiene i prevenció per al personal treballador dels sectors d'activitat previstos en aquest decret

1. Sense perjudici del compliment de la normativa de prevenció de riscos laborals i de la normativa laboral, la persona o entitat titular de l'activitat econòmica o, si és el cas, el director o directora dels centres i entitats previstes en aquest decret haurà d'adoptar les accions necessàries per a complir les mesures d'higiene i prevenció per al personal treballador dels sectors d'activitat establits en aquest decret.

En aquest sentit, s'assegurarà que tots els treballadors i treballadores tinguen permanentment a la seua disposició en el lloc de treball aigua i sabó, o gels hidroalcohòlics o desinfectants amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat per a la neteja de mans. Així mateix, quan no puga garantir-se la distància mínima de seguretat, s'assegurarà que els treballadors disposen d'equips de protecció adequats al nivell de risc. En aquest cas, tot el personal haurà d'estar format i informat sobre l'ús correcte dels esmentats equips de protecció.

El que es disposa en el paràgraf anterior serà també aplicable a tots els treballadors i treballadores d'empreses que presten serveis en els centres, entitats, locals o establiments als quals s'aplica aquest decret, ja siga amb caràcter habitual o de manera puntual.

- 2. El fitxatge amb empremta dactilar serà substituït per qualsevol altre sistema de control horari que garantisca les mesures higièniques adequades per a la protecció de la salut i la seguretat de les persones treballadores, o bé s'haurà de desinfectar el dispositiu de fitxatge abans i després de cada ús, i s'advertirà els treballadors i treballadores d'aquesta mesura.
- 3. La disposició dels llocs de treball, l'organització dels torns i la resta de condicions de treball existents en els centres, entitats, locals i establiments es modificaran, en la mesura necessària, per a garantir la possibilitat de mantindre la distància mínima de seguretat entre les persones treballadores, la qual cosa serà responsabilitat de la persona o entitat titular de l'activitat econòmica o, si és el cas, del director o directora dels centres i entitats, o de la persona en qui aquests deleguen.
- 4. Així mateix, les mesures de distància previstes en aquest decret hauran de complir-se, si escau, en els vestidors, taquilles i lavabos dels treballadors i treballadores, així com en qualsevol altra zona d'ús comú.
- 5. Si un treballador o una treballadora començara a tindre símptomes compatibles amb la malaltia, contactarà immediatament amb el telèfon habilitat per a això per la Comunitat Valenciana o centre de salut corresponent i, si escau, amb el corresponent servei de prevenció de riscos laborals. El treballador o la treballadora es col·locarà una mascareta i haurà d'abandonar, en tot cas, el seu lloc de treball fins que la seua situació mèdica siga valorada per una persona professional sanitària.

Article 6. Mesures per a previndre el risc de coincidència massiva de persones en l'àmbit laboral

- 1. Sense perjudici de l'adopció de les necessàries mesures de protecció col·lectiva i individual, els centres hauran de realitzar els ajustos en l'organització horària que siguen necessaris per a evitar el risc de coincidència massiva de persones, treballadores o no, en espais o centres de treball durant les franges horàries de previsible màxima afluència o concentració, atesa la zona geogràfica de la qual es tracte, i de conformitat amb el que es recull en els apartats següents.
- 2. Es considerarà que existeix risc de coincidència massiva de persones quan no hi haja expectatives raonables que es respecten les distàncies mínimes de seguretat, particularment en les entrades i eixides al treball, tenint en compte tant la probabilitat de coincidència massiva de les persones treballadores com l'afluència d'altres persones que siga previsible o periòdica.
- 3. Els ajustos als quals es refereix l'apartat anterior hauran d'efectuar-se tenint en compte les instruccions de les autoritats competents, així com, si escau, el que es preveu en la normativa laboral i convencional que resulte d'aplicació.

Article 7. Mesures d'higiene exigibles a les activitats previstes en aquest decret

1. La persona o entitat titular de l'activitat econòmica o, si és el cas, el director o directora dels centres i entitats, haurà d'assegurar que

Artículo 5. Medidas de higiene y prevención para el personal trabajador de los sectores de actividad previstos en este decreto

1. Sin perjuicio del cumplimiento de la normativa de prevención de riesgos laborales y de la normativa laboral, la persona o entidad titular de la actividad económica o, en su caso, el director o directora de los centros y entidades previstas en este decreto deberá adoptar las acciones necesarias para cumplir las medidas de higiene y prevención para el personal trabajador de los sectores de actividad establecidos en este decreto

En este sentido, se asegurará que todos los trabajadores y trabajadoras tengan permanentemente a su disposición en el lugar de trabajo agua y jabón, o geles hidroalcohólicos o desinfectantes con actividad viricida autorizados y registrados por el Ministerio de Sanidad para la limpieza de manos. Asimismo, cuando no pueda garantizarse la distancia mínima de seguridad, se asegurará que los trabajadores dispongan de equipos de protección adecuados al nivel de riesgo. En este caso, todo el personal deberá estar formado e informado sobre el correcto uso de los citados equipos de protección.

Lo dispuesto en el párrafo anterior será también aplicable a todos los trabajadores y trabajadoras de empresas que presten servicios en los centros, entidades, locales o establecimientos a los que resulta de aplicación este decreto, ya sea con carácter habitual o de forma puntual.

- 2. El fichaje con huella dactilar será sustituido por cualquier otro sistema de control horario que garantice las medidas higiénicas adecuadas para la protección de la salud y la seguridad de las personas trabajadoras, o bien se deberá desinfectar el dispositivo de fichaje antes y después de cada uso, advirtiendo a los trabajadores y trabajadoras de esta medida.
- 3. La disposición de los puestos de trabajo, la organización de los turnos y el resto de condiciones de trabajo existentes en los centros, entidades, locales y establecimientos se modificarán, en la medida necesaria, para garantizar la posibilidad de mantener la distancia mínima de seguridad entre las personas trabajadoras, siendo esto responsabilidad de la persona o entidad titular de la actividad económica o, en su caso, del director o directora de los centros y entidades, o de la persona en quien estos deleguen.
- 4. Asimismo, las medidas de distancia previstas en este decreto deberán cumplirse, en su caso, en los vestuarios, taquillas y aseos de los trabajadores y trabajadoras, así como en cualquier otra zona de uso común.
- 5. Si un trabajador o una trabajadora empezara a tener síntomas compatibles con la enfermedad, contactará de inmediato con el teléfono habilitado para ello por la Comunitat Valenciana o centro de salud correspondiente y, en su caso, con el correspondiente servicio de prevención de riesgos laborales. El trabajador o la trabajadora se colocará una mascarilla, debiendo abandonar, en todo caso, su puesto de trabajo hasta que su situación médica sea valorada por una persona profesional sanitaria.

Artículo 6. Medidas para prevenir el riesgo de coincidencia masiva de personas en el ámbito laboral

- 1. Sin perjuicio de la adopción de las necesarias medidas de protección colectiva e individual, los centros deberán realizar los ajustes en la organización horaria que resulten necesarios para evitar el riesgo de coincidencia masiva de personas, trabajadoras o no, en espacios o centros de trabajo durante las franjas horarias de previsible máxima afluencia o concentración, atendiendo a la zona geográfica de la que se trate, y de conformidad con lo recogido en los siguientes apartados.
- 2. Se considerará que existe riesgo de coincidencia masiva de personas cuando no haya expectativas razonables de que se respeten las distancias mínimas de seguridad, particularmente en las entradas y salidas al trabajo, teniendo en cuenta tanto la probabilidad de coincidencia masiva de las personas trabajadoras como la afluencia de otras personas que sea previsible o periódica.
- 3. Los ajustes a los que se refiere el apartado anterior deberán efectuarse teniendo en cuenta las instrucciones de las autoridades competentes, así como, en su caso, lo previsto en la normativa laboral y convencional que resulte de aplicación.

Artículo 7. Medidas de higiene exigibles a las actividades previstas en este decreto

1. La persona o entidad titular de la actividad económica o, en su caso, el director o directora de los centros y entidades, deberá asegurar

s'adopten les mesures de neteja i desinfecció adequades a les característiques i intensitat d'ús dels centres, entitats, locals i establiments previstos en aquest decret.

En les tasques de neteja es prestarà especial atenció a les zones d'ús comú i a les superfícies de contacte més freqüents com a manetes de portes, taules, mobles, passamans, sòls, telèfons, penjadors, i altres elements de similars característiques, d'acord amb les pautes següents:

- a) S'utilitzaran desinfectants com ara dilucions de lleixiu (1:50) acabats de preparar o qualsevol dels desinfectants amb activitat viricida que es troben en el mercat i que han sigut autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat. En l'ús d'aquest producte es respectaran les indicacions de l'etiqueta.
- b) Després de cada neteja, els materials emprats i els equips de protecció utilitzats es rebutjaran de manera segura, i es procedirà posteriorment a la rentada de mans.

Les mesures de neteja s'estendran també, si escau, a zones privades del personal treballador, com ara vestidors, taquilles, lavabos, cuines i àrees de descans.

Així mateix, quan existisquen llocs de treball compartits per més d'una persona treballadora, es realitzarà la neteja i desinfecció del lloc després de la finalització de cada ús, amb especial atenció al mobiliari i altres elements susceptibles de manipulació.

- 2. En el cas que s'empren uniformes o roba de treball, es procedirà a la rentada i desinfecció regular d'aquests, tot seguint el procediment habitual.
- 3. S'han de fer tasques de ventilació periòdica en les instal·lacions i, com a mínim, de manera diària i durant el temps necessari per a permetre la renovació de l'aire.
- 4. Quan en els centres, entitats, locals i establiments previstos en aquest decret hi haja ascensor o muntacàrregues, l'ús es limitarà al mínim imprescindible i s'utilitzaran preferentment les escales. Quan siga necessari utilitzar-los, l'ocupació màxima serà d'una persona, llevat que siga possible garantir la distància mínima de seguretat entre elles, o en aquells casos de persones que puguen requerir assistència, i en aquest cas també es permetrà la utilització per la persona que l'acompanye.
- 5. Quan, d'acord amb el que es preveu en aquest decret, l'ús dels lavabos, vestidors, provadors, sales de lactància o similars estiga permés per la clientela o por persones visitants o usuàries, l'ocupació màxima serà d'una persona per a espais fins a quatre metres quadrats, excepte en aquells supòsits de persones que puguen requerir assistència, i en aquest cas també es permetrà la utilització per la persona acompanyant. Per a lavabos de més de quatre metres quadrats que compten amb més d'una cabina o urinari, l'ocupació màxima serà del 50 % del nombre de cabines i urinaris que tinga l'estança, i s'haurà de mantindre durant l'ús la distància mínima de seguretat. Haurà de reforçar-se la neteja i desinfecció dels referits lavabos i garantir-ne sempre l'estat de salubritat i higiene.
- 6. Es fomentarà el pagament amb targeta o altres mitjans que no suposen contacte físic entre dispositius, i s'evitarà, en la mesura que siga possible, l'ús de diners en efectiu. Es netejarà i desinfectarà el datàfon després de cada ús, així com el TPV si la persona empleada que l'utilitza no és sempre la mateixa.
- 7. S'haurà de disposar preferiblement de papereres protegides amb tapa i, si és possible, accionades per pedal, en les quals poder depositar mocadors i qualsevol altre material d'un sol ús. Aquestes papereres hauran de ser netejades de manera frequent, i almenys una vegada al dia.
- 8. El que es preveu en aquest article s'aplicarà sense perjudici de les especificitats en matèria de neteja i desinfecció establides en aquest decret per a sectors concrets.

CAPÍTOL II

Flexibilització de mesures de caràcter social

Article 8. Vetles i enterraments

1. Les vetles podran realitzar-se en tota mena d'instal·lacions, públiques o privades, amb un límit màxim, en cada moment, de 50 persones en espais a l'aire lliure o de 25 persones en espais tancats, siguen o no convivents, i sempre que no se supere el 75 % del seu aforament.

que se adoptan las medidas de limpieza y desinfección adecuadas a las características e intensidad de uso de los centros, entidades, locales y establecimientos previstos en este decreto.

En las tareas de limpieza se prestará especial atención a las zonas de uso común y a las superficies de contacto más frecuentes como pomos de puertas, mesas, muebles, pasamanos, suelos, teléfonos, perchas, y otros elementos de similares características, conforme a las siguientes pautas:

- a) Se utilizarán desinfectantes como diluciones de lejía (1:50) recién preparada o cualquiera de los desinfectantes con actividad viricida que se encuentran en el mercado y que han sido autorizados y registrados por el Ministerio de Sanidad. En el uso de ese producto se respetarán las indicaciones de la etiqueta.
- b) Tras cada limpieza, los materiales empleados y los equipos de protección utilizados se desecharán de forma segura, procediéndose posteriormente al lavado de manos.

Las medidas de limpieza se extenderán también, en su caso, a zonas privadas del personal trabajador, tales como vestuarios, taquillas, aseos, cocinas y áreas de descanso.

Asimismo, cuando existan puestos de trabajo compartidos por más de una persona trabajadora, se realizará la limpieza y desinfección del puesto tras la finalización de cada uso, con especial atención al mobiliario y otros elementos susceptibles de manipulación.

- 2. En el caso de que se empleen uniformes o ropa de trabajo, se procederá al lavado y desinfección regular de los mismos, siguiendo el procedimiento habitual.
- 3. Se deben realizar tareas de ventilación periódica en las instalaciones y, como mínimo, de forma diaria y durante el tiempo necesario para permitir la renovación del aire.
- 4. Cuando en los centros, entidades, locales y establecimientos previstos en este decreto haya ascensor o montacargas, su uso se limitará al mínimo imprescindible y se utilizarán preferentemente las escaleras. Cuando sea necesario utilizarlos, la ocupación máxima de los mismos será de una persona, salvo que sea posible garantizar la distancia mínima de seguridad entre ellas, o en aquellos casos de personas que puedan precisar asistencia, en cuyo caso también se permitirá la utilización por su acompañante.
- 5. Cuando, de acuerdo con lo previsto en este decreto, esté permitido el uso de los aseos, vestuarios, probadores, salas de lactancia o similares por la clientela o personas visitantes o usuarias, su ocupación máxima será de una persona para espacios de hasta cuatro metros cuadrados, salvo en aquellos supuestos de personas que puedan precisar asistencia, en cuyo caso también se permitirá la utilización por persona acompañante. Para aseos de más de cuatro metros cuadrados que cuenten con más de una cabina o urinario, la ocupación máxima será del cincuenta por ciento del número de cabinas y urinarios que tenga la estancia, debiendo mantenerse durante su uso la distancia mínima de seguridad. Deberá reforzarse la limpieza y desinfección de los referidos aseos garantizando siempre el estado de salubridad e higiene de los mismos.
- 6. Se fomentará el pago con tarjeta u otros medios que no supongan contacto físico entre dispositivos, evitando, en la medida de lo posible, el uso de dinero en efectivo. Se limpiará y desinfectará el datáfono tras cada uso, así como el TPV si la persona empleada que lo utiliza no es siempre la misma.
- 7. Se deberá disponer preferiblemente de papeleras protegidas con tapa y, a ser posible, accionadas por pedal, en las que poder depositar pañuelos y cualquier otro material desechable. Dichas papeleras deberán ser limpiadas de forma frecuente, y al menos una vez al día.
- 8. Lo previsto en este artículo se aplicará sin perjuicio de las especificidades en materia de limpieza y desinfección establecidas en este decreto para sectores concretos.

CAPÍTULO II

Flexibilización de medidas de carácter social

Artículo 8. Velatorios y entierros

1. Los velatorios podrán realizarse en todo tipo de instalaciones, públicas o privadas, con un límite máximo, en cada momento, de cincuenta personas en espacios al aire libre o de veinticinco personas en

2.

La participació en la comitiva per a l'enterrament o comiat per a cremació de la persona morta es restringeix a un màxim de cinquanta persones, entre familiars i afins, a més de, si escau, el ministre de culte o persona assimilada de la confessió respectiva per a la pràctica dels ritus funeraris de comiat de la persona difunta.

3. En tot cas, hauran de respectar-se les mesures de seguretat i higiene establides per les autoritats sanitàries per a la prevenció de la Covid-19, relatives al manteniment de la distància mínima de seguretat, higiene de mans i etiqueta respiratòria.

Article 9. Llocs de culte

- 1. Es permetrà l'assistència a llocs de culte sempre que no se supere el 75 % del seu aforament. L'aforament màxim haurà de publicar-se en lloc visible de l'espai destinat al culte. S'hauran de complir les mesures generals de seguretat i higiene establides per les autoritats sanitàries.
- 2. Hi seran aplicables els requisits previstos en l'article 9, apartats 2 i 3, de l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig, per a la flexibilització de determinades restriccions d'àmbit nacional, establides després de la declaració de l'estat d'alarma en aplicació de la fase 1 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat.

Article 10. Cerimònies nupcials

1. Les cerimònies nupcials podran realitzar-se en tota mena d'instal·lacions, públiques o privades, ja siga en espais a l'aire lliure o espais tancats, sempre que no se supere el 75 % del seu aforament. En cas que no es puga mantindre la distància mínima de seguretat, haurà de procurar-se la màxima separació i fer ús de la mascareta.

Durant la celebració de les cerimònies s'hauran de complir les mesures d'higiene i prevenció establides per les autoritats sanitàries relatives al manteniment de la distància social, higiene de mans i etiqueta respiratòria.

- 2. Les celebracions que pogueren tindre lloc després de la cerimònia i que impliquen algun tipus de servei d'hostaleria i restauració, s'ajustaran al que es preveu en el capítol VI.
- 3. Él que es preveu en aquest article serà aplicable a altres celebracions religioses de caràcter social.

CAPÍTOL III

Condicions per al desenvolupament de l'activitat educativa

Article 11. Actuacions en l'àmbit educatiu no universitari

- 1. La Conselleria d'Educació, Cultura i Esport assegurarà el compliment per les titularitats dels centres docents, públics o privats que imparteixen els ensenyaments contemplats en l'article 3 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, de les normes que s'establisquen per a la prevenció de la Covid-19, i per a la desinfecció i condicionament dels esmentats centres.
- 2. Tots els centres desenvoluparan durant la fase 3 les mesures següents:
- a) Atenció tutorial individual presencial a les famílies, mitjançant cita prèvia, per a resolució de dubtes, acompanyament emocional i lliurament o recepció de materials, especialment per a l'alumnat que no haja tingut les mateixes oportunitats de seguiment telemàtic que la resta de les companyes i companys, i per a l'alumnat amb necessitats educatives especials o per a l'alumnat tutelat o protegit en centres residencials de serveis socials.
- b) Els centres que impartisquen ensenyaments en les quals s'hagen de realitzar proves extraordinàries d'avaluació final organitzaran activitats presencials amb alumnat en grups reduïts i adoptaran les mesures organitzatives que siguen necessàries per a garantir que es mantinga una distància de seguretat d'1,5 metres.
- c) Els centres que presenten alumnat a les proves d'accés a la universitat organitzaran activitats presencials amb alumnat en grups reduïts i adoptaran les mesures organitzatives que siguen necessàries per a garantir que es mantinga una distància de seguretat d'1,5 metres.

espacios cerrados, sean o no convivientes, y siempre que no se supere el setenta y cinco por ciento de su aforo.

- 2. La participación en la comitiva para el enterramiento o despedida para cremación de la persona fallecida se restringe a un máximo de cincuenta personas, entre familiares y personas allegadas, además de, en su caso, el ministro de culto o persona asimilada de la confesión respectiva para la práctica de los ritos funerarios de despedida de la persona difunta.
- 3. En todo caso, deberán respetarse las medidas de seguridad e higiene establecidas por las autoridades sanitarias para la prevención de la Covid-19, relativas al mantenimiento de la distancia mínima de seguridad, higiene de manos y etiqueta respiratoria.

Artículo 9. Lugares de culto

- 1. Se permitirá la asistencia a lugares de culto siempre que no se supere el setenta y cinco por ciento de su aforo. El aforo máximo deberá publicarse en lugar visible del espacio destinado al culto. Se deberán cumplir las medidas generales de seguridad e higiene establecidas por las autoridades sanitarias.
- 2. Serán de aplicación los requisitos previstos en el artículo 9, apartados 2 y 3, de la Orden SND/399/2020, de 9 de mayo, para la flexibilización de determinadas restricciones de ámbito nacional, establecidas tras la declaración del estado de alarma en aplicación de la fase 1 del Plan para la transición hacia una nueva normalidad.

Artículo 10. Ceremonias nupciales

1. Las ceremonias nupciales podrán realizarse en todo tipo de instalaciones, públicas o privadas, ya sea en espacios al aire libre o espacios cerrados, siempre que no se supere el setenta y cinco por ciento de su aforo. En caso de que no se pueda mantener la distancia mínima de seguridad, deberá procurarse la máxima separación y hacer uso de la mascarilla.

Durante la celebración de las ceremonias se deberán cumplir las medidas de higiene y prevención establecidas por las autoridades sanitarias relativas al mantenimiento de la distancia social, higiene de manos y etiqueta respiratoria.

- 2. Las celebraciones que pudieran tener lugar tras la ceremonia y que impliquen algún tipo de servicio de hostelería y restauración, se ajustarán a lo previsto en el capítulo VI.
- 3. Lo previsto en este artículo será de aplicación a otras celebraciones religiosas de carácter social.

CAPÍTULO III

Condiciones para el desarrollo de la actividad educativa

Artículo 11. Actuaciones en el ámbito educativo no universitario

- 1. La Conselleria de Educación, Cultura y Deporte asegurará el cumplimiento por las titularidades de los centros docentes, públicos o privados, que imparten las enseñanzas contempladas en el artículo 3 de la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación, de las normas que se establezcan para la prevención de la Covid-19, y para la desinfección y acondicionamiento de los mencionados centros.
- 2. Todos los centros desarrollarán durante la fase 3 las siguientes medidas:
- a) Atención tutorial individual presencial a las familias, mediante cita previa, para resolución de dudas, acompañamiento emocional y entrega o recepción de materiales, especialmente para el alumnado que no haya tenido las mismas oportunidades de seguimiento telemático que el resto de sus compañeras y compañeros, y para el alumnado con necesidades educativas especiales o para el alumnado tutelado o protegido en centros residenciales de servicios sociales.
- b) Los centros que impartan enseñanzas en las que se hayan de realizar pruebas extraordinarias de evaluación final organizarán actividades presenciales con alumnado en grupos reducidos y adoptando las medidas organizativas que resulten necesarias para garantizar que se mantenga una distancia de seguridad de 1,5 metros.
- c) Los centros que presenten alumnado a las pruebas de acceso a la universidad organizarán actividades presenciales con alumnado en grupos reducidos y adoptando las medidas organizativas que resulten necesarias para garantizar que se mantenga una distancia de seguridad de 1,5 metros.

- d) Tots els centres realitzaran totes aquelles actuacions pedagògiques i administratives necessàries per a organitzar tant la finalització del curs escolar 2019/2020, com l'inici del pròxim curs 2020/2021.
- 3. Les mesures assenyalades en l'apartat anterior seran aplicables en tots els centres docents sostinguts amb fons públics degudament autoritzats que impartisquen els ensenyaments a què fa referència l'article 3 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació, en l'àmbit de les competències de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, inclosos els centres de formació, innovació i recursos educatius (CEFIRE), els serveis psicopedagògics escolars (SPE) i els centres dependents de l'Institut Superior d'Ensenyaments Artístics de la Comunitat Valenciana (ISEACV).
- 4. Tots els centres esmentats en l'apartat anterior han d'aplicar aquestes mesures quan s'incorporen a la fase 3.
- 5. Les persones o entitats titulars dels centres privats concertats adaptaran aquestes mesures a la normativa pròpia que és aplicable a aquesta mena de centres.
- 6. Els centres docents privats no concertats han d'adequar aquestes mesures en el marc de la seua autonomia, recollida en l'article 25 de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació.
- 7. La Conselleria d'Educació, Cultura i Esport dictarà les instruccions necessàries per al desenvolupament del que es recull en els apartats anteriors, així com per a l'organització i el funcionament dels centres docents durant el pròxim curs 2020/2021.
- 8. Es permet la reobertura d'escoles infantils privades i de les escoles infantils municipals que imparteixen el primer cicle d'educació infantil de zero a tres anys, autoritzades per la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, a partir del dia 19 de juny. En tot cas hauran de respectar-se les mesures de seguretat i higiene que establisquen les autoritats sanitàries.

Article 12. Actuacions en l'àmbit educatiu universitari

- 1. Es manté la suspensió temporal de l'activitat educativa i formativa presencial en l'àmbit educatiu universitari, amb l'excepció de les activitats presencials de les pràctiques externes, que podran dur-se a terme sempre que es complisquen les següents condicions:
- a) La represa de les pràctiques presencials no significarà abandonar les pràctiques que es desenvolupen de manera telemàtica. Les dues maneres es podran usar indistintament o de manera simultània, i es considerarà la manera telemàtica la forma prioritària.
- b) Només s'autoritzaran noves pràctiques acadèmiques externes, presencials o no presencials, en empreses que no es troben en un procediment de regulació d'ocupació (ERTE/ERE), excepte si aquest està lligat a una part específica de l'empresa, no relacionada amb la pràctica que cal desenvolupar. A les empreses se'ls exigirà una declaració responsable de no estar inserida en un ERTE/ERE i, si escau, hauran de garantir la tutela efectiva de l'estudiant d'acord amb el projecte formatiu
- c) La realització de pràctiques acadèmiques externes presencials durant la transició a una nova normalitat només pot dur-se a terme en aquelles àrees d'activitat autoritzades pel Govern Estatal i per la Generalitat.
- d) En les empreses i entitats s'hauran d'adoptar les mesures necessàries per a complir les mesures d'higiene i/o prevenció per a l'estudiant, de la mateixa manera que les existents per als treballadores i treballadores
- e) Per a la represa o l'inici de noves pràctiques de manera presencial, l'empresa o entitat col·laboradora i l'estudiant es comprometran a complir les mesures de seguretat i salut establides en el centre de treball assignat. Per a això, l'empresa o entitat tindrà el deure d'informar, formar i fer respectar l'estudiantat pel que fa a aquestes mesures, així com proporcionar-li els mitjans de seguretat i protecció indispensables per al desenvolupament de la pràctica. Aquest compromís es realitzarà mitjançant una declaració responsable. Per la seua part, l'estudiant es comprometrà a complir i respectar les normes de funcionament, seguretat i prevenció de riscos laborals de l'entitat, compromís que haurà d'adquirir a través del document d'acceptació de la pràctica.
- 2. En l'àmbit de la investigació d'excel·lència, així com en la resta dels laboratoris i els serveis de suport a la investigació i la seua administració, s'habilita la possibilitat d'activitat presencial. En els laboratoris

- d) Todos los centros realizarán todas aquellas actuaciones pedagógicas y administrativas necesarias para organizar tanto la finalización del curso escolar 2019/2020, como el inicio del próximo curso 2020/2021.
- 3. Las medidas señaladas en el apartado anterior serán aplicables en todos los centros docentes sostenidos con fondos públicos debidamente autorizados que impartan las enseñanzas a que hace referencia el artículo 3 de la Ley orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de educación, en el ámbito de las competencias de la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, incluidos los centros de formación, innovación y recursos educativos (CEFIRE), los servicios psicopedagógicos escolares (SPE) y los centros dependientes del Instituto Superior de Enseñanzas Artísticas de la Comunidad Valenciana (ISEACV).
- 4. Todos los centros mencionados en el apartado anterior tienen que aplicar estas medidas cuando se incorporen a la fase 3.
- 5. Las personas o entidades titulares de los centros privados concertados adaptarán estas medidas a la normativa propia que es aplicable a este tipo de centros.
- 6. Los centros docentes privados no concertados tienen que adecuar estas medidas en el marco de su autonomía, recogida en el artículo veinticinco de la Ley orgánica 8/1985, de 3 de julio, reguladora del derecho a la educación.
- 7. La Conselleria de Educación, Cultura y Deporte dictará las instrucciones necesarias para el desarrollo de lo contemplado en los apartados anteriores, así como para la organización y el funcionamiento de los centros docentes durante el próximo curso 2020/2021.
- 8. Se permite la reapertura de escuelas infantiles privadas y de las escuelas infantiles municipales que imparten el primer ciclo de educación infantil de cero a tres años, autorizadas por la Conselleria de Educación, Cultura y Deporte, a partir del día 19 de junio. En todo caso deberán respetarse las medidas de seguridad e higiene que establezcan las autoridades sanitarias.

Artículo 12. Actuaciones en el ámbito educativo universitario

- 1. Se mantiene la suspensión temporal de la actividad educativa y formativa presencial en el ámbito educativo universitario, con la excepción de las actividades presenciales de las prácticas externas, que podrán llevarse a cabo siempre y cuando se cumplan las siguientes condiciones:
- a) La reanudación de las prácticas presenciales no significará abandonar las prácticas que se desarrollan de forma telemática. Los dos modos se podrán usar indistintamente o de forma simultánea, considerándose el modo telemático la forma prioritaria.
- b) Solo se autorizarán nuevas prácticas académicas externas, presenciales o no presenciales, en empresas que no se encuentren en un procedimiento de regulación de empleo (ERTE/ERE), excepto si este está ligado a una parte específica de la empresa, no relacionada con la práctica a desarrollar. A las empresas se les exigirá una declaración responsable de no estar inserta en un ERTE/ERE y, en su caso, deberán garantizar la tutela efectiva del o de la estudiante con arreglo al proyecto formativo.
- c) La realización de prácticas académicas externas presenciales durante la transición a una nueva normalidad solo puede llevarse a cabo en aquellas áreas de actividad autorizadas por el Gobierno Estatal y por la Generalitat.
- d) En las empresas y entidades se deberán adoptar las medidas necesarias para cumplir las medidas de higiene y/o prevención para la persona estudiante, de la misma manera que las existentes para los trabajadores y trabajadoras.
- e) Para la reanudación o el inicio de nuevas prácticas de manera presencial, la empresa o entidad colaboradora y la persona estudiante se comprometerán a cumplir las medidas de seguridad y salud establecidas en el centro de trabajo asignado. Para ello, la empresa o entidad tendrá el deber de informar, formar y hacer respetar al estudiantado dichas medidas, así como proporcionarle los medios de seguridad y protección indispensables para el desarrollo de la práctica. Dicho compromiso se realizará mediante declaración responsable. Por su parte, la persona estudiante se comprometerá a cumplir y respetar las normas de funcionamiento, seguridad y prevención de riesgos laborales de la entidad, compromiso que deberá adquirir a través del documento de aceptación de la práctica.
- 2. En el ámbito de la investigación de excelencia, así como en el resto de los laboratorios y los servicios de apoyo a la investigación y su administración, se habilita la posibilidad de actividad presencial. En

i espais on es realitzen proves de risc sanitari es garantiran totes les mesures de protecció i seguretat necessàries.

CAPÍTOL IV

Condicions per a facilitar l'oci infantil i juvenil

Article 13. Activitats de temps lliure i parcs infantils recreatius

- 1. Es podran reprendre les activitats de temps lliure dirigides a la població infantil i juvenil, i caldrà respectar-se les mesures de seguretat i higiene establides per les autoritats sanitàries per a la prevenció de la Covid-19, i amb els següents límits d'aforament:
- a) Quan es duen a terme a l'aire lliure, es limitarà el nombre de persones participants al 75 % de la capacitat màxima habitual de l'activitat, amb un màxim de 250 participants, incloent-hi monitors i monitores.
- b) Quan es duguen a terme en espais tancats es limitarà el nombre de participants al 75 % de la capacitat màxima habitual de l'activitat, amb un màxim de 100 participants, inclosos els monitors i monitores.

En tots dos casos, durant el desenvolupament de les activitats s'haurà d'organitzar les persones participants en grups de fins a un màxim de 15 persones, inclosos els monitors i monitores.

2. Es permet la reobertura al públic dels parcs infantils recreatius. En tot cas hauran de respectar-se les mesures de seguretat i higiene establides per les autoritats sanitàries per a la prevenció de la Covid-19.

CAPÍTOL V

Condicions per al desenvolupament de l'activitat en establiments i locals comercials minoristes i de prestació de serveis assimilats

- Article 14. Condicions que han de complir els establiments i locals comercials minoristes i d'activitats de serveis professionals oberts al públic, que no tinguen la condició de centres i parcs comercials
- 1. Els establiments i locals comercials minoristes i d'activitats de serveis professionals que, amb independència de la seua superfície útil d'exposició i venda, òbriguen al públic hauran de complir tots els requisits següents:
- a) Que es reduïsca al 75 % l'aforament total en els establiments i locals. En el cas d'establiments o locals distribuïts en diverses plantes, la presència de clientela en cadascuna d'elles haurà de guardar aquesta mateixa proporció.

En qualsevol cas, s'haurà de garantir la distància mínima de seguretat entre la clientela. Als locals on no siga possible mantindre aquesta distància, es permetrà únicament la permanència dins del local d'un client o una clienta.

- *b*) Que s'establisca un horari d'atenció amb servei prioritari per a majors de 65 anys.
- c) Que complisquen addicionalment les mesures que es recullen en aquest capítol, excepte el que es preveu en els articles 15 i 20.
- 2. El que es disposa en aquest decret, excepte les mesures de seguretat i higiene que es preveuen en els articles 5, 16 i 17, no serà aplicable als establiments i locals comercials detallistes que ja estaven oberts al públic d'acord amb l'article 10.1 del Reial decret 463/2020, de 14 de març, per als productes o seccions esmentats en el mencionat article.
- 3. Tots els establiments i locals oberts al públic segons el que es disposa en aquest capítol podran establir, si escau, sistemes de recollida en l'establiment dels productes adquirits per telèfon o internet, sempre que garantisquen una recollida escalonada que evite aglomeracions a l'interior del local o l'accés a aquest.
- 4. Podrà establir-se un sistema de repartiment a domicili preferent per a col·lectius determinats.
- 5. En el cas dels mercats que desenvolupen la seua activitat en la via pública a l'aire lliure o de venda no sedentària, comunament anomenats «mercats ambulants», que ja hagueren reiniciat la seua activitat conforme amb el que es disposa en l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig, o, si escau, en l'Ordre SND/414/2020, de 16 de maig, per a la flexibilització

los laboratorios y espacios donde se realizan pruebas de riesgo sanitario se garantizarán todas las medidas de protección y seguridad necesarias.

CAPÍTULO IV

Condiciones para facilitar el ocio infantil y juvenil

Artículo 13. Actividades de tiempo libre y parques infantiles recreativos

- 1. Se podrán reanudar las actividades de tiempo libre dirigidas a la población infantil y juvenil, debiendo respetarse las medidas de seguridad e higiene establecidas por las autoridades sanitarias para la prevención de la Covid-19 y con los siguientes límites de aforo:
- a) Cuando se llevan a cabo al aire libre, se limitará el número de personas participantes al setenta y cinco por ciento de la capacidad máxima habitual de la actividad, con un máximo de 250 participantes, incluyendo monitores y monitoras.
- b) Cuando se lleven a cabo en espacios cerrados se limitará el número de participantes al setenta y cinco por ciento de la capacidad máxima habitual de la actividad, con un máximo de 100 participantes, incluidos los monitores y monitoras.

En ambos casos, durante el desarrollo de las actividades se deberá organizar a las personas participantes en grupos de hasta un máximo de 15 personas, incluidos los monitores y monitoras.

2. Se permite la reapertura al público de los parques infantiles recreativos. En todo caso deberán respetarse las medidas de seguridad e higiene establecidas por las autoridades sanitarias para la prevención de la Covid-19.

CAPÍTULO V

Condiciones para el desarrollo de la actividad en establecimientos y locales comerciales minoristas y de prestación de servicios asimilados

Artículo 14. Condiciones que deben cumplir los establecimientos y locales comerciales minoristas y de actividades de servicios profesionales abiertos al público, que no tengan la condición de centros y parques comerciales

- 1. Los establecimientos y locales comerciales minoristas y de actividades de servicios profesionales que, con independencia de su superficie útil de exposición y venta, abran al público deberán cumplir todos los requisitos siguientes:
- a) Que se reduzca al setenta y cinco por ciento el aforo total en los establecimientos y locales. En el caso de establecimientos o locales distribuidos en varias plantas, la presencia de clientela en cada una de ellas, deberá guardar esta misma proporción.

En cualquier caso, se deberá garantizar la distancia mínima de seguridad entre las personas clientes. En los locales en los que no sea posible mantener dicha distancia, se permitirá únicamente la permanencia dentro del local de un cliente o una clienta.

- *b*) Que se establezca un horario de atención con servicio prioritario para mayores de 65 años.
- c) Que cumplan adicionalmente con las medidas que se recogen en este capítulo, a excepción de lo previsto en los artículos 15 y 20.
- 2. Lo dispuesto en este decreto, a excepción de las medidas de seguridad e higiene que se prevén en los artículos 5, 16 y 17, no será de aplicación a los establecimientos y locales comerciales minoristas que ya estaban abiertos al público de acuerdo con el artículo 10.1 del Real decreto 463/2020, de 14 de marzo, para los productos o secciones mencionados en el citado artículo.
- 3. Todos los establecimientos y locales abiertos al público según lo dispuesto en este capítulo podrán establecer, en su caso, sistemas de recogida en el establecimiento de los productos adquiridos por teléfono o internet, siempre que garanticen una recogida escalonada que evite aglomeraciones en el interior del local o su acceso.
- 4. Podrá establecerse un sistema de reparto a domicilio preferente para colectivos determinados.
- 5. En el caso de los mercados que desarrollan su actividad en la vía pública al aire libre o de venta no sedentaria, comúnmente llamados «mercadillos», que ya hubieran reiniciado su actividad conforme a lo dispuesto en la Orden SND/399/2020, de 9 de mayo, o, en su caso, en la Orden SND/414/2020, de 16 de mayo, para la flexibilización de

de determinades restriccions d'àmbit nacional establides després de la declaració de l'estat d'alarma en aplicació de la fase 2 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat, o que la reinicien per decisió de l'Ajuntament corresponent a partir de l'entrada en vigor del present decret, es garantirà la limitació al 75 % dels llocs habituals o autoritzats i es limitarà l'afluència de clients i clientes de manera que s'assegure el manteniment de la distància mínima de seguretat.

Els ajuntaments podran augmentar la superfície habilitada o habilitar nous dies per a l'exercici d'aquesta activitat, de manera que es produïsca un efecte equivalent a la mencionada limitació.

A l'hora de determinar els comerços que poden exercir la seua activitat, l'ajuntament podrà prioritzar aquells que comercialitzen productes alimentaris i de primera necessitat, i asseguraran que no es manipulen els productes comercialitzats per part dels consumidors i consumidores.

Els ajuntaments establiran requisits de distanciament entre parades i condicions de delimitació del mercat, amb l'objectiu de garantir la seguretat i distància entre persones treballadores, clientela i vianants.

Article 15. Condicions que han de complir els centres i parcs comercials oberts al públic

Únicament podran obrir al públic els centres i parcs comercials, incloses les seues zones comunes i recreatives, que garantisquen el compliment dels requisits següents:

- a) Que, conforme amb els aforaments determinats en el pla d'autoprotecció de cada centre o parc comercial, es limite l'aforament de les seues zones comunes i recreatives al 60 %.
- b) Que es limite al 75 % l'aforament en cadascun dels establiments i locals comercials situats en aquells.
- c) Que es garantisca, en tot cas, el manteniment de la distància mínima de seguretat i s'eviten les aglomeracions de persones que comprometen el compliment d'aquella a les zones comunes i recreatives, com poden ser zones infantils, ludoteques o àrees de descans.
- *d*) Que es complisquen les mesures d'higiene establides en aquest capítol per als establiments i locals comercials minoristes, a més de les específiques que s'estableixen en l'article 20.

Article 16. Mesures d'higiene exigibles als establiments i locals amb obertura al públic

- 1. Els establiments i locals que òbriguen al públic en els termes de l'article 14 realitzaran, almenys dues vegades al dia, una neteja i desinfecció de les instal·lacions amb especial atenció a les superficies de contacte més freqüents com ara manetes de portes, taulells, mobles, passamans, màquines dispensadores, sòls, telèfons, penjadors, carros i cistelles, aixetes, i altres elements de similars característiques, d'acord amb les següents pautes:
- *a*) Una de les neteges es realitzarà en finalitzar el dia, o bé abans de la represa de l'activitat l'endemà.
- *b*) Hi seran aplicable les indicacions de neteja i desinfecció previstes en l'article 7.1.*a* i *b*.

Per a aquesta neteja es podrà realitzar, al llarg de la jornada i preferentment al migdia, una pausa de l'obertura dedicada a tasques de manteniment, neteja i reposició. Aquests horaris de tancament per neteja es comunicaran degudament al consumidor o consumidora per mitjà de cartelleria visible o missatges per megafonia.

Així mateix, es realitzarà una neteja i desinfecció dels llocs de treball en cada canvi de torn, amb especial atenció a taulells i taules o altres elements dels llocs en mercats ambulants, mampares si escau, teclats, terminals de pagament, pantalles tàctils, eines de treball i altres elements susceptibles de manipulació, i es prestarà especial atenció a aquells utilitzats per més d'un treballador o treballadora.

Quan en l'establiment o local romandrà més d'un treballador o treballadora atenent el públic, les mesures de neteja s'estendran no sols a la zona comercial, sinó també, si escau, a les zones privades de les persones treballadors, com ara vestidors, taquilles, lavabos, cuines i àrees de descans. determinadas restricciones de ámbito nacional establecidas tras la declaración del estado de alarma en aplicación de la fase 2 del Plan para la transición hacia una nueva normalidad, o que la reinicien por decisión del ayuntamiento correspondiente a partir de la entrada en vigor del presente decreto, se garantizará la limitación al setenta y cinco por ciento de los puestos habituales o autorizados, limitando la afluencia de clientes y clientas de manera que se asegure el mantenimiento de la distancia mínima de seguridad.

Los ayuntamientos podrán aumentar la superficie habilitada o habilitar nuevos días para el ejercicio de esta actividad, de manera que se produzca un efecto equivalente a la citada limitación.

A la hora de determinar los comercios que pueden ejercer su actividad, el ayuntamiento podrá priorizar aquellos que comercializan productos alimentarios y de primera necesidad, asegurando que no se manipulen los productos comercializados en los mismos por parte de las personas consumidores.

Los ayuntamientos establecerán requisitos de distanciamiento entre puestos y condiciones de delimitación del mercado, con el objetivo de garantizar la seguridad y distancia entre personas trabajadores, clientela y viandantes.

Artículo 15. Condiciones que deben cumplir los centros y parques comerciales abiertos al público

Únicamente podrán abrir al público los centros y parques comerciales, incluidas sus zonas comunes y recreativas, que garanticen el cumplimiento de los siguientes requisitos:

- a) Que, conforme a los aforos determinados en el Plan de Autoprotección de cada centro o parque comercial, se limite el aforo de sus zonas comunes y recreativas al sesenta por ciento.
- b) Que se limite al setenta y cinco por ciento el aforo en cada uno de los establecimientos y locales comerciales situados en ellos.
- c) Que se garantice, en todo caso, el mantenimiento de la distancia mínima de seguridad y se eviten las aglomeraciones de personas que comprometan el cumplimiento de la misma en las zonas comunes y recreativas, como pueden ser zonas infantiles, ludotecas o áreas de descarso.
- d) Que se cumplan las medidas de higiene establecidas en este capítulo para los establecimientos y locales comerciales minoristas, además de las específicas que se establecen en el artículo 20.

Artículo 16. Medidas de higiene exigibles a los establecimientos y locales con apertura al público

- 1. Los establecimientos y locales que abran al público en los términos del artículo 14 realizarán, al menos dos veces al día, una limpieza y desinfección de las instalaciones con especial atención a las superficies de contacto más frecuentes como pomos de puertas, mostradores, muebles, pasamanos, máquinas dispensadoras, suelos, teléfonos, perchas, carros y cestas, grifos, y otros elementos de similares características, conforme a las siguientes pautas:
- a) Una de las limpiezas se realizará al finalizar el día, o bien antes de la reanudación de la actividad al día siguiente.
- *b*) Serán de aplicación las indicaciones de limpieza y desinfección previstas en el artículo 7.1.*a* y *b*.

Para dicha limpieza se podrá realizar, a lo largo de la jornada y preferentemente a mediodía, una pausa de la apertura dedicada a tareas de mantenimiento, limpieza y reposición. Estos horarios de cierre por limpieza se comunicarán debidamente al consumidor o consumidora por medio de cartelería visible o mensajes por megafonía.

Asimismo, se realizará una limpieza y desinfección de los puestos de trabajo en cada cambio de turno, con especial atención a mostradores y mesas u otros elementos de los puestos en mercadillos, mamparas en su caso, teclados, terminales de pago, pantallas táctiles, herramientas de trabajo y otros elementos susceptibles de manipulación, prestando especial atención a aquellos utilizados por más de un trabajador o trabajadora.

Cuando en el establecimiento o local vaya a permanecer más de un trabajador o trabajadora atendiendo al público, las medidas de limpieza se extenderán no solo a la zona comercial, sino también, en su caso, a las zonas privadas de las personas trabajadoras, tales como vestuarios, taquillas, aseos, cocinas y áreas de descanso.

- 2. Es revisarà cada hora el funcionament i la neteja de sanitaris, aixetes i manetes de porta dels lavabos en els establiments i locals amb obertura al públic.
- 3. En el cas de la venda automàtica, màquines expenedores, bugaderies autoservei i activitats similars, la persona o l'entitat titular d'aquelles haurà d'assegurar el compliment de les mesures d'higiene i desinfecció adequades tant de les màquines com dels establiments i locals, així com informar les persones usuàries del seu ús correcte mitjançant la instal·lació de cartelleria informativa. En tot cas, hi seran aplicables les mesures previstes en l'article 7 d'aquest decret.

Article 17. Mesures d'higiene i prevenció per al personal treballador dels establiments i locals que òbriguen al públic

La distància entre la persona venedora o proveïdora de serveis i la consumidora durant tot el procés d'atenció a la persona consumidora serà d'almenys un metre quan es compte amb elements de protecció o barrera, o la distància mínima de seguretat establida amb caràcter general sense aquests elements.

Així mateix, la distància entre els llocs dels mercats a l'aire lliure o de venda no sedentària en la via pública i les persones consumidores serà en tot moment la distància mínima de seguretat.

En el cas de serveis que no permeten el manteniment d'aquesta distància mínima de seguretat, com poden ser les perruqueries, centres d'estètica o fisioteràpia, s'haurà d'utilitzar l'equip de protecció adequat al nivell de risc que assegure la protecció tant de la persona treballadora com de la clientela, i caldrà assegurar en tot cas el manteniment de la distància mínima de seguretat entre una persona clienta i una altra.

Article 18. Mesures relatives a la higiene de la clientela a l'interior d'establiments i locals i en els mercats a l'aire lliure o de venda no sedentària en la via pública

- 1. El temps de permanència en els establiments i locals serà l'estrictament necessari perquè els clients puguen realitzar les compres o rebre la prestació del servei.
- 2. Els establiments i locals, així com els mercats a l'aire lliure o de venda no sedentària en la via pública, hauran d'assenyalar de manera clara la distància mínima de seguretat entre persones clientes, amb marques en el sòl, o mitjançant l'ús de balises, cartelleria i senyalització per a aquells casos en els quals siga possible l'atenció individualitzada de més d'un client o clienta al mateix temps, que no podrà realitzar-se de manera simultània per la mateixa persona treballadora.
- 3. Els establiments i locals hauran de posar a la disposició del públic dispensadors de gels hidroalcohòlics o desinfectants amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat, en tot cas en l'entrada del local, que hauran d'estar sempre en condicions d'ús; és recomana la posada a la disposició d'aquests dispensadors també pels voltants dels mercats a l'aire lliure o de venda no sedentària en la via pública.
- 4. Als establiments i locals, així com els mercats a l'aire lliure o de venda no sedentària en la via pública, que compten amb zones d'autoservei, haurà de prestar el servei un treballador o treballadora de l'establiment o local o mercat a l'aire lliure o de venda no sedentària en la via pública amb la finalitat d'evitar la manipulació directa dels productes per part de la clientela.
- 5. No es podrà posar a la disposició de la clientela productes de prova no destinats a la venda com ara cosmètics, productes de perfumeria i similars, que impliquen manipulació directa per successius clients o clientes.

Així mateix, no es podran col·locar als establiments comercials productes de telecomunicacions per a ús i prova de la clientela sense supervisió d'un treballador o treballadora que de manera permanent puga desinfectar-los immediatament després de la manipulació per part de cada client o clienta.

6. Als establiments del sector comercial tèxtil, i d'arranjaments de roba i similars, els provadors hauran d'utilitzar-se per una única persona, i després de l'ús es netejaran i desinfectaran.

En cas que un client o una clienta es prove una peça que posteriorment no adquirisca, la persona o empresa titular de l'establiment implementarà mesures perquè la peça siga higienitzada abans que siga

- 2. Se revisará cada hora el funcionamiento y la limpieza de sanitarios, grifos y pomos de puerta de los aseos en los establecimientos y locales con apertura al público.
- 3. En el caso de la venta automática, máquinas expendedoras, lavanderías autoservicio y actividades similares, la persona o entidad titular de las mismas deberá asegurar el cumplimiento de las medidas de higiene y desinfección adecuadas tanto de las máquinas como de los establecimientos y locales, así como informar a las personas usuarias de su correcto uso mediante la instalación de cartelería informativa. En todo caso, serán de aplicación las medidas previstas en el artículo 7 de este decreto.

Artículo 17. Medidas de higiene y prevención para el personal trabajador de los establecimientos y locales que abran al público

La distancia entre la persona vendedora o proveedora de servicios y la consumidora durante todo el proceso de atención a la persona consumidora será de al menos un metro cuando se cuente con elementos de protección o barrera, o la distancia mínima de seguridad establecida con carácter general sin estos elementos.

Asimismo, la distancia entre los puestos de los mercados al aire libre o de venta no sedentaria en la vía pública y las personas consumidoras será en todo momento la distancia mínima de seguridad.

En el caso de servicios que no permitan el mantenimiento de dicha distancia mínima de seguridad, como pueden ser las peluquerías, centros de estética o fisioterapia, se deberá utilizar el equipo de protección adecuado al nivel de riesgo que asegure la protección tanto de la persona trabajadora como de la clientela, debiendo asegurar en todo caso el mantenimiento de la distancia mínima de seguridad entre una persona clienta y otra.

Artículo 18. Medidas relativas a la higiene de la clientela en el interior de establecimientos y locales y en los mercados al aire libre o de venta no sedentaria en la vía pública

- 1. El tiempo de permanencia en los establecimientos y locales será el estrictamente necesario para que los clientes puedan realizar sus compras o recibir la prestación del servicio.
- 2. Los establecimientos y locales, así como los mercados al aire libre o de venta no sedentaria en la vía pública, deberán señalar de forma clara la distancia mínima de seguridad entre personas clientas, con marcas en el suelo, o mediante el uso de balizas, cartelería y señalización para aquellos casos en los que sea posible la atención individualizada de más de un cliente o clienta al mismo tiempo, que no podrá realizarse de manera simultánea por la misma persona trabajadora.
- 3. Los establecimientos y locales deberán poner a disposición del público dispensadores de geles hidroalcohólicos o desinfectantes con actividad viricida autorizados y registrados por el Ministerio de Sanidad, en todo caso en la entrada del local, que deberán estar siempre en condiciones de uso, siendo recomendada la puesta a disposición de estos dispensadores también en las inmediaciones de los mercados al aire libre o de venta no sedentaria en la vía pública.
- 4. En los establecimientos y locales, así como los mercados al aire libre o de venta no sedentaria en la vía pública, que cuenten con zonas de autoservicio, deberá prestar el servicio un trabajador o trabajadora del establecimiento o local o mercado al aire libre o de venta no sedentaria en la vía pública con el fin de evitar la manipulación directa de los productos por parte de la clientela.
- 5. No se podrá poner a disposición de las y los clientes productos de prueba no destinados a la venta como cosméticos, productos de perfumería, y similares que impliquen manipulación directa por sucesivos clientes o clientas.

Asimismo, no se podrán colocar en los establecimientos comerciales productos de telecomunicaciones para uso y prueba de la clientela sin supervisión de un trabajador o trabajadora que de manera permanente pueda proceder a su desinfección inmediata tras la manipulación por parte de cada cliente o clienta.

6. En los establecimientos del sector comercial textil, y de arreglos de ropa y similares, los probadores deberán utilizarse por una única persona y después de su uso se limpiarán y desinfectarán.

En caso de que un cliente o una clienta se pruebe una prenda que posteriormente no adquiera, la persona o empresa titular del establecimiento implementará medidas para que la prenda sea higienizada antes facilitada a altres clients o clientes. Aquesta mesura serà també aplicable a les devolucions de peces que realitze la clientela.

Article 19. Mesures en matèria d'aforament per als establiments i locals oberts al públic

- 1. Els establiments i locals hauran d'exposar al públic l'aforament màxim de cada local i assegurar que aquest aforament, així com la distància mínima de seguretat, es respecta en el seu interior.
- 2. Per a això, els establiments i locals hauran d'establir sistemes que permeten el recompte i el control de l'aforament, de manera que aquest no siga superat en cap moment, i que haurà d'incloure els treballadors i treballadores mateix.
- 3. L'organització de la circulació de persones i la distribució d'espais haurà de modificar-se, quan siga necessari, amb l'objectiu de garantir la possibilitat de mantindre la distància mínima de seguretat. Preferiblement, sempre que un local dispose de dues o més portes, es podrà establir un ús diferenciat per a l'entrada i l'eixida, i es reduirà així el risc de formació d'aglomeracions.
- 4. Als establiments i locals que disposen d'aparcaments propis per al seu personal treballador i la seua clientela, quan l'accés a les installacions amb els lectors de tiquets i targetes de persones treballadores no poguera realitzar-se de manera automàtica sense contacte, aquest serà substituït per un control manual i continu per part del personal de seguretat, per a millor seguiment de les normes d'aforament.

Aquest personal també supervisarà que es compleixen les normes d'arribada i eixida escalonada de les persones treballadores al seu lloc de treball i des d'aquest, segons els torns establits pel centre.

Si escau, i llevat que estrictes motius de seguretat recomanen el contrari, les portes que es troben en el recorregut entre el pàrquing i l'accés a la botiga o els vestidors de les persones treballadores romandran obertes per a evitar la manipulació dels mecanismes d'obertura.

Article 20. Mesures addicionals aplicables a centres comercials i parcs comercials

A més del que es disposa en l'article 14, els centres i parcs comercials oberts al públic hauran de complir les condicions següents:

- a) L'ús de lavabos familiars i sales de lactància es restringirà a una única família, i no es podrà simultaniejar el seu ús dues unitats familiars, i haurà de procedir-se a la neteja i desinfecció d'acord amb el que s'estableix en l'article 7.5.
- b) L'ús dels lavabos i sales de lactància comuns dels centres i parcs comercials haurà de ser controlat pel personal d'aquests, i haurà de procedir-se a la neteja i desinfecció d'acord amb el que s'estableix en l'article 7.5.
- c) S'haurà de procedir diàriament a la neteja i desinfecció de les zones comunes i zones recreatives dels centres i parcs comercials, d'acord amb el que s'estableix en l'article 7, tant abans de l'obertura al públic i després del tancament, com de manera regular durant l'horari d'obertura, i prestarà especial atenció a les àrees de contacte de les zones comunes, com ara sòls, taulells, jocs de les zones infantils i bancs o cadires.
- d) El personal de seguretat vetlarà perquè es respecte la distància mínima de seguretat i evitarà la formació de grups nombrosos i aglomeracions que es puguen formar, i prestarà especial atenció a les zones d'escales mecàniques, ascensors, zones comunes de pas i zones recreatives.
- e) A la zona d'aparcament, a més de la desinfecció continuada dels punts de contacte habituals i la posada a disposició a l'abast del client o la clienta de gel hidroalcohòlic, es fomentarà el pagament per mitjans electrònics sense contacte, d'acord amb el que es preveu en l'article 7.6.
- f) En cas necessari, s'utilitzaran tanques o sistemes de senyalització equivalents per a un control més gran dels accessos i gestió de les persones a l'efecte d'evitar qualsevol aglomeració. Preferiblement, sempre que el centre o parc comercial dispose de dos o més accessos, es podrà establir un ús diferenciat per a l'entrada i l'eixida, i reduir així el risc de formació d'aglomeracions.
- g) S'hauran d'establir sistemes que permeten el recompte i control de l'aforament, de manera que aquest no siga superat en cap moment, i que haurà d'incloure els treballadors i treballadores mateix.

que sea facilitada a otras u otros clientes. Esta medida será también aplicable a las devoluciones de prendas que realice la clientela.

Artículo 19. Medidas en materia de aforo para los establecimientos y locales abiertos al público

- 1. Los establecimientos y locales deberán exponer al público el aforo máximo de cada local y asegurar que dicho aforo, así como la distancia mínima de seguridad, se respeta en su interior.
- 2. Para ello, los establecimientos y locales deberán establecer sistemas que permitan el recuento y control del aforo, de forma que este no sea superado en ningún momento, y que deberá incluir a los propios trabajadores y trabajadoras.
- 3. La organización de la circulación de personas y la distribución de espacios deberá modificarse, cuando sea necesario, con el objetivo de garantizar la posibilidad de mantener la distancia mínima de seguridad. Preferiblemente, siempre que un local disponga de dos o más puertas, se podrá establecer un uso diferenciado para la entrada y la salida, reduciendo así el riesgo de formación de aglomeraciones.
- 4. En los establecimientos y locales que dispongan de aparcamientos propios para su personal trabajador y su clientela, cuando el acceso a las instalaciones con los lectores de *tickets* y tarjetas de personas trabajadoras no pudiera realizarse de manera automática sin contacto, este será sustituido por un control manual y continuo por parte del personal de seguridad, para mejor seguimiento de las normas de aforo.

Este personal también supervisará que se cumple con las normas de llegada y salida escalonada de las personas trabajadoras a y desde su puesto de trabajo, según los turnos establecidos por el centro.

En su caso, y salvo que estrictos motivos de seguridad recomienden lo contrario, las puertas que se encuentren en el recorrido entre el *parking* y el acceso a la tienda o los vestuarios de las personas trabajadoras permanecerán abiertas para evitar la manipulación de los mecanismos de apertura.

Artículo 20. Medidas adicionales aplicables a centros comerciales y parques comerciales

Además de lo dispuesto en el artículo 14, los centros y parques comerciales abiertos al público deberán cumplir las condiciones siguientes:

- a) El uso de aseos familiares y salas de lactancia se restringirá a una única familia, no pudiendo simultanear su uso dos unidades familiares y debiendo procederse a su limpieza y desinfección de acuerdo con lo establecido en el artículo 7.5.
- b) El uso de los aseos y salas de lactancia comunes de los centros y parques comerciales deberá ser controlado por el personal de los mismos, debiendo procederse a su limpieza y desinfección de acuerdo con lo establecido en el artículo 7.5.
- c) Se deberá proceder diariamente a la limpieza y desinfección de las zonas comunes y zonas recreativas de los centros y parques comerciales, de acuerdo con lo establecido en el artículo 7, tanto antes de la apertura al público y después del cierre, como de manera regular durante el horario de apertura, prestando especial atención a las áreas de contacto de las zonas comunes, tales como suelos, mostradores, juegos de las zonas infantiles y bancos o sillas.
- d) El personal de seguridad velará por que se respete la distancia mínima de seguridad y evitará la formación de grupos numerosos y aglomeraciones que se puedan formar, prestando especial atención a las zonas de escaleras mecánicas, ascensores, zonas comunes de paso y zonas recreativas.
- e) En la zona de aparcamiento, además de la desinfección continuada de los puntos de contacto habituales y puesta a disposición al alcance del cliente o la clienta de gel hidroalcohólico, se fomentará el pago por medios electrónicos sin contacto de acuerdo con lo previsto en el artículo 7.6.
- f) En caso necesario, se utilizarán vallas o sistemas de señalización equivalentes para un mejor control de los accesos y gestión de las personas a los efectos de evitar cualquier aglomeración. Preferiblemente, siempre que el centro o parque comercial disponga de dos o más accesos, se podrá establecer un uso diferenciado para la entrada y la salida, reduciendo así el riesgo de formación de aglomeraciones.
- g) Se deberán establecer sistemas que permitan el recuento y control del aforo, de forma que este no sea superado en ningún momento, y que deberá incluir a los propios trabajadores y trabajadoras.

CAPÍTOL VI

Condicions per a la prestació del servei als establiments d'hostaleria i restauració

Article 21. Obertura d'establiments d'hostaleria i restauració

- 1. Podrà procedir-se a l'obertura al públic dels establiments d'hostaleria i restauració per a consum en el local sempre que no se supere el 75 % del seu aforament i es complisquen les condicions previstes en aquest capítol.
- 2. El consum dins del local podrà realitzar-se assegut en taula, o agrupacions de taules, preferentment mitjançant reserva prèvia. Haurà d'assegurar-se el manteniment de la deguda distància física de dos metres entre les taules o, si és el cas, agrupacions de taules. La taula o agrupació de taules que s'utilitzen per a aquesta finalitat hauran de ser concordes al nombre de persones, i permetrà que es respecten la distància mínima de seguretat interpersonal.
- Estarà permés el consum en barra sempre que es garantisca la distància mínima de seguretat entre clients o clientes o, si escau, grups de clients
- 4. Podrà procedir-se a l'obertura al públic de les terrasses a l'aire lliure dels establiments d'hostaleria i restauració, i es podrà arribar l'aforament fins al 100 % de les taules permeses, sempre que es puga assegurar el manteniment de la deguda distància física d'almenys dos metres entre les taules o, si escau, agrupacions de taules. L'ocupació màxima serà de vint persones per taula o agrupació de taules. La taula o agrupació de taules que s'utilitzen per a aquesta fi hauran de ser concordes al nombre de persones, i hauran de permetre que es respecte la distància mínima de seguretat interpersonal.
- A l'efecte d'aquest decret, es consideraran terrasses a l'aire lliure tot espai no cobert o tot espai que, estant cobert, estiga envoltat lateralment per un màxim de dues parets, murs o paraments.
- 5. Les activitats d'hostaleria i restauració que es realitzen a les platges, incloses les descobertes, amb concessió o autorització d'ocupació o aprofitament del domini públic marítim-terrestre, es regiran pel que s'estableix en els apartats anteriors d'aquest article, sense perjudici del que es disposa en la legislació sectorial aplicable.
- 6. Podrà procedir-se a la reobertura al públic de locals de discoteques i bars d'oci nocturn sempre que no se supere un terç del seu aforament i es complisquen les condicions previstes en aquest capítol. En tot cas, podrà procedir-se a l'obertura al públic de les terrasses a l'aire lliure d'aquests establiments en les mateixes condicions i amb els mateixos requisits previstos en l'apartat 4.
- 7. Quan hi haja al local un espai destinat a pista de ball o similar, podrà ser utilitzat per a instal·lar taules o agrupacions de taules, i no podrà dedicar-se aquest espai al seu ús habitual.

Article 22. Mesures d'higiene i prevenció en la prestació del servei

En la prestació del servei en els locals d'hostaleria i restauració, discoteques i bars d'oci nocturn als quals es refereix l'article anterior, hauran de respectar-se les mesures d'higiene i prevenció següents:

- a) Neteja i desinfecció de l'equipament, en particular taules, cadires, barra, així com qualsevol altra superfície de contacte, entre una o un client i un o una altra. Així mateix, s'haurà de procedir a la neteja i desinfecció del local almenys una vegada al dia d'acord amb el que es preveu en l'article 7.
- b) Es prioritzarà la utilització d'estovalles d'un sol ús. En el cas que això no fora possible, ha d'evitar-se l'ús de les mateixes estovalles o estalvis amb diferent clientela, i s'optarà per materials i solucions que en faciliten el canvi entre serveis i la rentada mecànica en cicles de rentada entre 60 i 90 graus centígrads.
- c) S'haurà de posar a la disposició del públic dispensadors de gels hidroalcohòlics o desinfectants amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat, en tot cas en l'entrada de l'establiment o local i a l'eixida dels banys, que hauran d'estar sempre en condicions d'ús.
- d) S'evitarà l'ús de cartes d'ús comú, i s'optarà per l'ús de dispositius electrònics propis, pissarres, cartells o altres mitjans similars.
- e) Els elements auxiliars del servei, com la vaixella, cristalleria, coberteria o estovalles, entre d'altres, s'emmagatzemaran en recintes

CAPÍTULO VI

Condiciones para la prestación del servicio en los establecimientos de hostelería y restauración

Artículo 21. Apertura de establecimientos de hostelería y restauración

- 1. Podrá procederse a la apertura al público de los establecimientos de hostelería y restauración para consumo en el local siempre que no se supere el setenta y cinco por ciento de su aforo y se cumplan las condiciones previstas en este capítulo.
- 2. El consumo dentro del local podrá realizarse sentado en mesa, o agrupaciones de mesas, preferentemente mediante reserva previa. Deberá asegurarse el mantenimiento de la debida distancia física de dos metros entre las mesas o, en su caso, agrupaciones de mesas. La mesa o agrupación de mesas que se utilicen para este fin, deberán ser acordes al número de personas, permitiendo que se respeten la distancia mínima de seguridad interpersonal.
- 3. Estará permitido el consumo en barra siempre que se garantice la distancia mínima de seguridad entre clientes o clientas, o, en su caso, grupos de clientes.
- 4. Podrá procederse a la apertura al público de las terrazas al aire libre de los establecimientos de hostelería y restauración, pudiendo llegar el aforo hasta el cien por cien de las mesas permitidas, siempre que se pueda asegurar el mantenimiento de la debida distancia física de al menos dos metros entre las mesas o, en su caso, agrupaciones de mesas. La ocupación máxima será de veinte personas por mesa o agrupación de mesas. La mesa o agrupación de mesas que se utilicen para este fin, deberán ser acordes al número de personas, permitiendo que se respete la distancia mínima de seguridad interpersonal.

A los efectos de este decreto se considerarán terrazas al aire libre todo espacio no cubierto o todo espacio que, estando cubierto, esté rodeado lateralmente por un máximo de dos paredes, muros o paramentos.

- 5. Las actividades de hostelería y restauración que se realicen en las playas, incluidas las descubiertas, con concesión o autorización de ocupación o aprovechamiento del dominio público marítimo-terrestre, se regirán por lo establecido en los apartados anteriores de este artículo, sin perjuicio de lo dispuesto en la legislación sectorial aplicable.
- 6. Podrá procederse a la reapertura al público de locales de discotecas y bares de ocio nocturno siempre que no se supere un tercio de su aforo y se cumplan las condiciones previstas en este capítulo. En todo caso, podrá procederse a la apertura al público de las terrazas al aire libre de estos establecimientos en las mismas condiciones y con los mismos requisitos previstos en el apartado 4.
- 7. Cuando existiera en el local un espacio destinado a pista de baile o similar, el mismo podrá ser utilizado para instalar mesas o agrupaciones de mesas, no pudiendo dedicarse dicho espacio a su uso habitual.

Artículo 22. Medidas de higiene y prevención en la prestación del servicio

En la prestación del servicio en los locales de hostelería y restauración, discotecas y bares de ocio nocturno a los que se refiere el artículo anterior, deberán respetarse las siguientes medidas de higiene y prevención:

- a) Limpieza y desinfección del equipamiento, en particular mesas, sillas, barra, así como cualquier otra superficie de contacto, entre una o un cliente y otro u otra. Asimismo, se deberá proceder a la limpieza y desinfección del local al menos una vez al día de acuerdo con lo previsto en el artículo 7.
- b) Se priorizará la utilización de mantelerías de un solo uso. En el caso de que esto no fuera posible, debe evitarse el uso de la misma mantelería o salvamanteles con distinta clientela, optando por materiales y soluciones que faciliten su cambio entre servicios y su lavado mecánico en ciclos de lavado entre 60 y 90 grados centígrados.
- c) Se deberá poner a disposición del público dispensadores de geles hidroalcohólicos o desinfectantes con actividad viricida autorizados y registrados por el Ministerio de Sanidad, en todo caso en la entrada del establecimiento o local y a la salida de los baños, que deberán estar siempre en condiciones de uso.
- d) Se evitará el empleo de cartas de uso común, optando por el uso de dispositivos electrónicos propios, pizarras, carteles u otros medios similares.
- e) Los elementos auxiliares del servicio, como la vajilla, cristalería, cubertería o mantelería, entre otros, se almacenarán en recintos cerrados

tancats i, si això no fora possible, lluny de zones de pas de les persones clientes i treballadores.

- f) S'eliminaran productes d'autoservei com a tovalloneres, portafurgadents, vinagreres, setrills, i altres utensilis similars, i es prioritzarà monodosis d'un sol ús o el servei en altres formats sota petició del client o clienta
- g) S'establirà en el local un itinerari per a evitar aglomeracions en determinades zones i previndre el contacte entre clients.
- h) L'ús dels lavabos per la clientela s'ajustarà al que es preveu en l'article 7.5.
- i) El personal treballador que realitze el servei en taula i en barra haurà de garantir la distància de seguretat amb la clientela i aplicar els procediments d'higiene i prevenció necessaris per a evitar el risc de contagi. En qualsevol cas, s'haurà de garantir la distància mínima de seguretat entre clients o clientes.

CAPÍTOL VII

Condicions per a la reobertura de les zones comunes d'hotels i allotjaments turístics

Article 23. Reobertura de zones comunes d'hotels i allotjaments turístics

- 1. Podrà procedir-se a la reobertura al públic de les zones comunes dels hotels i allotjaments turístics que hagueren suspés l'obertura al públic en virtut de l'Ordre SND/257/2020, de 19 de març, per la qual es declara la suspensió d'obertura al públic establiments d'allotjament turístic, sempre que no se supere el 75 % del seu aforament.
- 2. Als serveis d'hostaleria i restauració dels hotels i allotjaments turístics se'ls aplicarà el que s'estableix en el capítol VI d'aquest decret, i podrà arribar al 75 % de l'aforament, sempre que s'assegure la distància física de dos metres entre les taules o, si escau, agrupacions de taules
- 3. El que es preveu en aquest decret s'entendrà sense perjudici del que s'estableix en l'Ordre TMA/277/2020, de 23 de març, per la qual es declaren serveis essencials a determinats allotjaments turístics i s'adopten disposicions complementàries.

Article 24. Mesures d'higiene i prevenció exigibles a les zones comunes dels hotels i allotjaments turístics

- 1. Cada establiment haurà de determinar els aforaments dels diferents espais comuns, així com aquells llocs en els quals es podran realitzar esdeveniments i les condicions més segures per a la seua realització conforme amb l'aforament màxim previst en l'article anterior i d'acord amb les mesures d'higiene, protecció i distància mínima assenyalades.
- Aquells espais tancats on se celebren esdeveniments, activitats d'animació o gimnasos, hauran de ventilar-se dues hores abans de l'ús.
- 3. Les activitats d'animació o classes grupals hauran de dissenyar-se i planificar-se amb un aforament màxim de trenta persones. S'haurà de respectar la distància mínima de seguretat entre les persones que assistisquen a l'activitat i entre aquests i la persona animadora o entrenadora. En cas de no poder respectar-se aquesta distància, s'hauran d'utilitzar mascaretes. Les activitats d'animació o classes grupals es realitzaran preferentment a l'aire lliure i s'evitarà l'intercanvi de material.
- 4. Es realitzarà la corresponent desinfecció d'objectes i material utilitzat en les activitats d'animació després de cada ús i es disposarà de gel hidroalcohòlic o desinfectants amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat i desinfectant de superficies.
- 5. En el cas d'instal·lacions esportives s'aplicaran les mesures d'higiene i prevenció previstes en els articles 42 i 43 de l'Ordre SND/414/2020, de 16 de maig, en l'article 41 de l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig i en el capítol IX d'aquest decret.

Així mateix, per a les piscines i piscines d'hidromassatge l'establiment determinarà les directrius i recomanacions per a l'ús, d'acord amb les normes de prevenció i higiene establides per les autoritats sanitàries, i hi serà aplicable el que es preveu en l'article 50 d'aquest decret.

y, si esto no fuera posible, lejos de zonas de paso de personas clientas y trabajadoras.

- f) Se eliminarán productos de autoservicio como servilleteros, palilleros, vinagreras, aceiteras, y otros utensilios similares, priorizando monodosis desechables o su servicio en otros formatos bajo petición del cliente o clienta.
- g) Se establecerá en el local un itinerario para evitar aglomeraciones en determinadas zonas y prevenir el contacto entre la clientela.
- h) El uso de los aseos por la clientela se ajustará a lo previsto en el artículo 7.5.
- i) El personal trabajador que realice el servicio en mesa y en barra deberá garantizar la distancia de seguridad con la clientela y aplicar los procedimientos de higiene y prevención necesarios para evitar el riesgo de contagio. En cualquier caso, se deberá garantizar la distancia mínima de seguridad entre clientes o clientas.

CAPÍTULO VII

Condiciones para la reapertura de las zonas comunes de hoteles y alojamientos turísticos

Artículo 23. Reapertura de zonas comunes de hoteles y alojamientos turísticos

- 1. Podrá procederse a la reapertura al público de las zonas comunes de los hoteles y alojamientos turísticos que hubieran suspendido su apertura al público en virtud de la Orden SND/257/2020, de 19 de marzo, por la que se declara la suspensión de apertura al público establecimientos de alojamiento turístico, siempre que no se supere el setenta y cinco por ciento de su aforo.
- 2. A los servicios de hostelería y restauración de los hoteles y alojamientos turísticos se les aplicará lo establecido en el capítulo VI de este decreto, pudiendo llegar al setenta y cinco por ciento del aforo, siempre que se asegure la distancia física de dos metros entre las mesas o, en su caso, agrupaciones de mesas.
- 3. Lo previsto en este decreto se entenderá sin perjuicio de lo establecido en la Orden TMA/277/2020, de 23 de marzo, por la que se declaran servicios esenciales a determinados alojamientos turísticos y se adoptan disposiciones complementarias.

Artículo 24. Medidas de higiene y prevención exigibles a las zonas comunes de los hoteles y alojamientos turísticos

- 1. Cada establecimiento deberá determinar los aforos de los distintos espacios comunes, así como aquellos lugares en los que se podrán realizar eventos y las condiciones más seguras para su realización conforme al aforo máximo previsto en el artículo anterior y de acuerdo con las medidas de higiene, protección y distancia mínima señaladas.
- Aquellos espacios cerrados donde se vayan a celebrar eventos, actividades de animación o gimnasios, deberán ventilarse dos horas antes de su uso.
- 3. Las actividades de animación o clases grupales deberán diseñarse y planificarse con un aforo máximo de treinta personas. Se deberá respetar la distancia mínima de seguridad entre las personas que asistan a la actividad y entre estos y la persona animadora o entrenadora. En caso de no poder respetarse esa distancia, se deberán utilizar mascarillas. Las actividades de animación o clases grupales se realizarán preferentemente al aire libre y se evitará el intercambio de material.
- 4. Se realizará la correspondiente desinfección de objetos y material utilizado en las actividades de animación después de cada uso y se dispondrá de gel hidroalcohólico o desinfectantes con actividad viricida autorizados y registrados por el Ministerio de Sanidad y desinfectante de superficies.
- 5. En el caso de instalaciones deportivas se aplicarán las medidas de higiene y prevención previstas en los artículos 42 y 43 de la Orden SND/414/2020, de 16 de mayo, en el artículo 41 de la Orden SND/399/2020, de 9 de mayo y en el capítulo IX del presente decreto.

Asimismo, para las piscinas y *spas* el establecimiento determinará las directrices y recomendaciones para su uso, de acuerdo con las normas de prevención e higiene establecidas por las autoridades sanitarias, siendo de aplicación lo previsto en el artículo 50 de este decreto.

CAPÍTOL VIII

Mesures de flexibilització en l'àmbit de la cultura

Secció primera Condicions en què ha de desenvolupar-se l'activitat de les biblioteques i arxius

Article 25. Serveis autoritzats en biblioteques i arxius

- 1. A les biblioteques, tant de titularitat pública com privada, podran dur-se a terme activitats culturals i d'estudi en sala, sempre que no se supere l'aforament del 75 %, es donen les condicions necessàries, segons el parer de la direcció de la biblioteca, i es mantinga la distància mínima de seguretat.
- 2. Es podrà fer ús dels ordinadors i mitjans informàtics de les biblioteques destinats a l'ús públic de la ciutadania, així com de catàlegs d'accés públic en línia, catàlegs en fitxes de la biblioteca o publicacions electròniques, amb la limitació de distància interpersonal indicada en l'apartat anterior. Tots aquests elements hauran de netejar-se i desinfectar-se després de cada ús.
- 3. Es permet el préstec interbibliotecari entre les biblioteques situades a la Comunitat Valenciana. Els materials retornats per les persones usuàries romandran retirats durant, almenys, catorze dies.
- 4. A les biblioteques, es podran obrir les sales infantils i les col·leccions de lliure accés, sempre que es garantisca la distància interpersonal mínima a la qual es refereix l'apartat 1 d'aquest article.
- 5. En el cas dels arxius, s'haurà de mantindre igualment la distància mínima de seguretat entre persones usuàries.
- 6. En totes les activitats previstes en aquest article seran aplicable les mesures d'higiene, prevenció i d'informació previstes en els articles 24 i 25 de l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig.

Secció segona Condicions en què s'ha de desenvolupar l'activitat dels museus i sales d'exposicions

Article 26. Visites públiques i activitats culturals en museus i sales d'exposicions

1. Els museus i sales d'exposicions, de qualsevol titularitat i gestió, podran acollir tant visites públiques com la realització d'activitats culturals, com ara activitats educatives, conferències, tallers i concerts.

A aquest efecte, no podrà superar-se el 75 % de l'aforament autoritzat per a cadascuna de les sales i espais tancats del museu i de les sales d'exposicions, i, així mateix, s'ha de garantir la distància mínima interpersonal de seguretat.

- 2. Les visites guiades o xarrades entorn de peces o similar, podran dur-se a terme sempre que es mantinguen les limitacions previstes en l'apartat anterior i no se superen les vint persones.
- 3. Els límits previstos en els apartats anteriors hauran de ser objecte de control tant en la venda en taquilles com en la venda en línia d'entrades. Per a això, si fora necessari, cada museu posarà a la disposició del públic un nombre màxim d'entrades per trams horaris.

Es recomanarà la venda en linía de l'entrada i, en cas de compra en taquilla, hi serà aplicable el que es preveu en l'article 6.6 de l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig.

- 4. La distància mínima de seguretat s'haurà de mantindre també pel públic que es troba en espera per a accedir al museu o sala. A aquest efecte, s'hauran de col·locar en el sòl elements adequats per a marcar aquesta distància en zones d'accés i espera.
- 5. El personal d'atenció al públic recordarà a les persones visitants la necessitat de complir les mesures de limitació d'aforament i de distància mínima de seguretat, tant en les zones de circulació com en zones d'accés i espera.
- 6. L'ús d'elements museogràfics dissenyats per a ús tàctil, audioguies, fullets en sala o un altre material anàleg, així com el servei de consigna, no estaran disponibles per a les persones visitants.
- 7. Es promouran aquelles activitats que eviten la proximitat física entre les persones participants, i es prioritzaran les activitats de realització autònoma.

Així mateix, quan el format de l'activitat ho permeta, s'habilitaran canals de participació no presencial, com ara la retransmissió en directe

CAPÍTULO VIII

Medidas de flexibilización en el ámbito de la cultura

Sección primera Condiciones en que debe desarrollarse la actividad de las bibliotecas y archivos

Artículo 25. Servicios autorizados en bibliotecas y archivos

- 1. En las bibliotecas, tanto de titularidad pública como privada, podrán llevarse a cabo actividades culturales y de estudio en sala, siempre que no se supere el aforo del setenta y cinco por ciento, se den las condiciones necesarias, a juicio de la dirección de la biblioteca, y se mantenga la distancia mínima de seguridad.
- 2. Se podrá hacer uso de los ordenadores y medios informáticos de las bibliotecas destinados al uso público de la ciudadanía, así como de catálogos de acceso público en línea, catálogos en fichas de la biblioteca o publicaciones electrónicas, con la limitación de distancia interpersonal indicada en el apartado anterior. Todos estos elementos deberán limpiarse y desinfectarse después de cada uso.
- 3. Se permite el préstamo interbibliotecario entre las bibliotecas ubicadas en la Comunitat Valenciana. Los materiales devueltos por las personas usuarias permanecerán retirados durante al menos catorce días.
- 4. En las bibliotecas, se podrán abrir las salas infantiles y las colecciones de libre acceso, siempre que se garantice la distancia interpersonal mínima a la que se refiere el apartado 1 de este artículo.
- 5. En el caso de los archivos, se deberá mantener igualmente la distancia mínima de seguridad entre personas usuarias.
- 6. En todas las actividades previstas en este artículo serán de aplicación las medidas de higiene, prevención y de información previstas en los artículos 24 y 25 de la Orden SND/399/2020, de 9 de mayo.

Sección segunda Condiciones en que debe desarrollarse la actividad de los museos y salas de exposiciones

Artículo 26. Visitas públicas y actividades culturales en museos y salas de exposiciones

- 1. Los museos y salas de exposiciones, de cualquier titularidad y gestión, podrán acoger tanto visitas públicas como la realización de actividades culturales, tales como actividades educativas, conferencias, talleres y conciertos.
- A tal efecto, no podrá superarse el setenta y cinco por ciento del aforo autorizado para cada una de las salas y espacios cerrados del museo y de las salas de exposiciones, debiendo asimismo garantizarse la distancia mínima interpersonal de seguridad.
- 2. Las visitas guiadas o charlas en torno a piezas o similar, podrán llevarse a cabo siempre que se mantengan las limitaciones previstas en el apartado anterior y no se superen las veinte personas.
- 3. Los límites previstos en los apartados anteriores deberán ser objeto de control tanto en la venta en taquillas como en la venta *online* de entradas. Para ello, si fuera necesario, cada museo pondrá a disposición del público un número máximo de entradas por tramos horarios.

Se recomendará la venta *online* de la entrada y, en caso de compra en taquilla, será de aplicación lo previsto en el artículo 6.6 de la Orden SND/399/2020, de 9 de mayo.

- 4. La distancia mínima de seguridad deberá mantenerse también por el público que se encuentra en espera para acceder al museo o sala. A tal efecto, se deberán colocar en el suelo elementos adecuados para marcar dicha distancia en zonas de acceso y espera.
- 5. El personal de atención al público recordará a las personas visitantes la necesidad de cumplir las medidas de limitación de aforo y de distancia mínima de seguridad, tanto en las zonas de circulación como en zonas de acceso y espera.
- 6. El uso de elementos museográficos diseñados para uso táctil, audioguías, folletos en sala u otro material análogo, así como el servicio de consigna, no estarán disponibles para las personas visitantes.
- 7. Se promoverán aquellas actividades que eviten la proximidad física entre las personas participantes, primándose las actividades de realización autónoma.

Asimismo, cuando el formato de la actividad lo permita, se habilitarán canales de participación no presencial, tales como su retransmi-

o l'enregistrament per a comunicació pública digital, i es reforçarà el disseny de recursos educatius, científics i divulgatius de caràcter digital.

Article 27. Mesures preventives higienicosanitàries per al públic visi-

Hi seran aplicable les mesures higienicosanitàries per al públic visitant previstes en l'article 27 de l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig.

Article 28. Mesures de prevenció de riscos laborals en relació amb el personal

Les persones o entitats titulars o gestores dels museus i sales d'exposicions hauran d'establir les mesures de prevenció de riscos necessàries per a garantir que les treballadores i els treballadors, ja siguen públics o privats, puguen exercir les seues funcions en les condicions adequades, i seran en tot cas d'aplicació les mesures generals de prevenció i higiene contra la Covid-19 indicades per les autoritats sanitàries.

Secció tercera Condicions en què ha de desenvolupar-se l'activitat de visita a monuments i altres equipaments culturals

Article 29. Condicions per a les visites i altres activitats culturals en monuments i altres equipaments culturals

- 1. Els monuments i altres equipaments culturals afectats per les mesures de contenció previstes en el Reial decret 463/2020, de 14 de març, seran accessibles per al públic per a la visita individual, de convivents o de grups de fins a vint persones, sempre que no se supere el 75 % de l'aforament autoritzat i es respecte la distància mínima de seguretat.
- 2. Podran desenvolupar-se altres activitats culturals diferents de les visites, amb les limitacions regulades en l'apartat anterior.
- 3. Els límits previstos en aquest article seran objecte de control tant en la venda en taquilles com en la venda en línia d'entrades, així com pels serveis d'atenció al públic. Per a això, si fora necessari, cada monument o equipament cultural posarà a la disposició del públic un nombre màxim d'entrades per trams horaris.

Article 30. Altres mesures aplicables

Serà aplicable a les visites que es realitzen a monuments i altres equipaments culturals el que es preveu en els articles 32 a 35, així com en els apartats 2 i 3 de l'article 36 de l'Ordre SND/414/2020, de 16 de maig.

Secció quarta

Condicions en què s'ha de desenvolupar l'activitat en cinemes, teatres, auditoris, circs de carpa i espais similars tancats, així com en recintes i establiments destinats a actes i espectacles a l'aire lliure

Article 31. Activitat dels cinemes, teatres, auditoris, circs de carpa i espais similars, així com dels recintes i establiments destinats a actes culturals i espectacles a l'aire lliure

- 1. Els cinemes, teatres, auditoris, circs de carpa i espais similars tancats podran desenvolupar la seua activitat, sempre que compten amb butaques preassignades o el públic romanga assegut, no se supere el 75 % de l'aforament autoritzat en cada espai tancat, i es mantinga la distància mínima de seguretat. En cas que no es puga mantindre la distància mínima de seguretat, haurà de procurar-se la màxima separació i fer ús de la mascareta.
- 2. En el cas de recintes i establiments en els quals se celebren actes i espectacles a l'aire lliure, el públic haurà de romandre assegut i guardar la distància mínima de seguretat, i no es podrà superar el 75 % de l'aforament autoritzat ni reunir-se més de 800 persones.
- 3. Seran aplicables, en el desenvolupament de les activitats previstes en els apartats anteriors, els requisits i mesures contemplats en els arti-

sión en directo o su grabación para comunicación pública digital, y se reforzará el diseño de recursos educativos, científicos y divulgativos de carácter digital.

Artículo 27. Medidas preventivas higiénico-sanitarias para el público visitante

Serán de aplicación las medidas higiénico-sanitarias para el público visitante previstas en el artículo 27 de la Orden SND/399/2020, de 9 de mayo.

Artículo 28. Medidas de prevención de riesgos laborales en relación con el personal

Las personas o entidades titulares o gestoras de los museos y salas de exposiciones deberán establecer las medidas de prevención de riesgos necesarias para garantizar que las trabajadoras y los trabajadores, ya sean públicos o privados, puedan desempeñar sus funciones en las condiciones adecuadas, siendo en todo caso de aplicación las medidas generales de prevención e higiene frente a la Covid-19 indicadas por las autoridades sanitarias.

Sección tercera

Condiciones en que debe desarrollarse la actividad de visita a monumentos y otros equipamientos culturales

Artículo 29. Condiciones para las visitas y otras actividades culturales en monumentos y otros equipamientos culturales

- 1. Los monumentos y otros equipamientos culturales afectados por las medidas de contención previstas en el Real decreto 463/2020, de 14 de marzo, serán accesibles para el público para su visita individual, de convivientes o de grupos de hasta veinte personas, siempre que no se supere el setenta y cinco por ciento del aforo autorizado y se respete la distancia mínima de seguridad.
- 2. Podrán desarrollarse otras actividades culturales distintas de las visitas, con las limitaciones reguladas en el apartado anterior.
- 3. Los límites previstos en este artículo serán objeto de control tanto en la venta en taquillas como en la venta *online* de entradas, así como por los servicios de atención al público. Para ello, si fuera necesario, cada monumento o equipamiento cultural pondrá a disposición del público un número máximo de entradas por tramos horarios.

Artículo 30. Otras medidas aplicables

Será de aplicación a las visitas que se realicen a monumentos y otros equipamientos culturales lo previsto en los artículos 32 a 35, así como en los apartados 2 y 3 del artículo 36 de la Orden SND/414/2020, de 16 de mayo.

Sección cuarta

Condiciones en que debe desarrollarse la actividad en cines, teatros, auditorios, circos de carpa y espacios similares cerrados, así como en recintos y establecimientos destinados a actos y espectáculos al aire libre

Artículo 31. Actividad de los cines, teatros, auditorios, circos de carpa y espacios similares, así como de los recintos y establecimientos destinados a actos culturales y espectáculos al aire libre

- 1. Los cines, teatros, auditorios, circos de carpa y espacios similares cerrados podrán desarrollar su actividad, siempre que cuenten con butacas preasignadas o el público permanezca sentado, no se supere el setenta y cinco por ciento del aforo autorizado en cada espacio cerrado, y se mantenga la distancia mínima de seguridad. En caso de que no se pueda mantener la distancia mínima de seguridad, deberá procurarse la máxima separación y hacer uso de la mascarilla.
- 2. En el caso de recintos y establecimientos en los que se celebren actos y espectáculos al aire libre, el público deberá permanecer sentado guardando la distancia mínima de seguridad, y no se podrá superar el setenta y cinco por ciento del aforo autorizado ni reunirse más de 800 personas.
- 3. Serán de aplicación, en el desarrollo de las actividades previstas en los apartados anteriores, los requisitos y medidas contemplados en

cles 34 a 37 de l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig, amb les especialitats establides en l'article 38 de l'Ordre SND/414/2020, de 16 de maig.

Secció cinquena

Condicions en què s'ha de desenvolupar l'activitat de places, recintes i instal·lacions taurines

Article 32. Activitat de places, recintes i instal·lacions taurines

- 1. Totes les places, recintes i instal·lacions taurines a l'aire lliure podran desenvolupar la seua activitat sempre que compten amb butaques preassignades, i no se supere el 50 % de l'aforament autoritzat, i en tot cas, un màxim de 800 persones.
- 2. Seran aplicable en el desenvolupament de les activitats previstes en l'apartat anterior els requisits i mesures contemplats en els articles 34 a 37 de l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig, així com els apartats 4 a 7 de l'article 38 de l'Ordre SND/414/2020, de 16 de maig.
- 3. Aquells materials que siguen subministrats a les persones usuàries durant el desenvolupament de l'activitat i que siguen d'ús compartit hauran de ser desinfectats després de cada ús.
- 4. En el cas que en els recintes i instal·lacions taurines es presten serveis d'hostaleria i restauració, s'haurà d'estar al que es preveu en el capítol VI.

CAPÍTOL IX

Condicions en les quals ha de desenvolupar-se l'activitat física i l'activitat esportiva no professional

Article 33. Activitat física a l'aire lliure

- 1. Es podrà practicar a l'aire lliure activitat física individual sense contacte físic i modalitats esportives que es practiquen per parelles.
- 2. L'activitat física individual a l'aire lliure es podrà practicar en grups d'un màxim de trenta persones, tot respectant les mesures de seguretat i higiene establides per les autoritats sanitàries, especialment en relació amb el manteniment de la distància mínima de seguretat, la higiene de mans i l'etiqueta respiratòria.

Article 34. Entrenament en lligues federades no professionals

- 1. Sense perjudici dels requisits que puguen establir les federacions esportives per al retorn a les competicions, no és aplicable, als entrenaments de les persones esportistes federades no professionals de les entitats esportives de la Comunitat Valenciana, la Resolució de 4 de maig de 2020, de la Presidència del Consell Superior d'Esports, per la qual s'aprova i publica el Protocol bàsic d'actuació per a la volta als entrenaments i reinici de les competicions federades i professionals.
- 2. Les persones esportistes integrades en clubs o entitats participants en lligues no professionals federades de la Comunitat Valenciana podran realitzar entrenaments de tipus mitjà, consistents en l'exercici de tasques individualitzades de caràcter físic, tècnic i tàctic, tot mantenint les distàncies de seguretat recomanades per les autoritats sanitàries, i evitant en tot cas el contacte físic.
- 3. Podran participar en els entrenaments fins a un màxim de trenta persones quan es realitzen en instal·lacions obertes, i fins a un màxim de vint persones quan es realitzen en instal·lacions tancades. En tot cas, s'haurà de respectar el màxim d'aforament establit per a cada tipus d'instal·lació esportiva.

No podran participar en els entrenaments les persones en quarantena per ser pacients de Covid-19, ni les qui hagen estat en contacte o presenten simptomatologia compatible amb la malaltia.

- 4. Així mateix, es podran realitzar reunions tècniques de treball amb un màxim de vint participants, i amb les mesures de protecció, distància física i higiene establides per les autoritats sanitàries.
- 5. Podran assistir als entrenaments el personal tècnic, auxiliar i responsable de material necessari, mantenint les mesures generals de seguretat i higiene establides per les autoritats sanitàries.
- 6. Podran assistir a les sessions d'entrenament els mitjans de comunicació sempre que es puguen garantir les mesures de seguretat i higi-

los artículos 34 a 37 de la Orden SND/399/2020, de 9 de mayo, con las especialidades establecidas en el artículo 38 de la Orden SND/414/2020, de 16 de mayo.

Sección quinta

Condiciones en que debe desarrollarse la actividad de plazas, recintos e instalaciones taurinas

Artículo 32. Actividad de plazas, recintos e instalaciones taurinas

- 1. Todas las plazas, recintos e instalaciones taurinas al aire libre podrán desarrollar su actividad siempre que cuenten con butacas preasignadas, y no se supere el cincuenta por ciento del aforo autorizado, y en todo caso, un máximo de 800 personas.
- 2. Serán de aplicación en el desarrollo de las actividades previstas en el apartado anterior los requisitos y medidas contemplados en los artículos 34 a 37 de la Orden SND/399/2020, de 9 de mayo, así como los apartados 4 a 7 del artículo 38 de la Orden SND/414/2020, de 16 de mayo.
- 3. Aquellos materiales que sean suministrados a las personas usuarias durante el desarrollo de la actividad y que sean de uso compartido deberán ser desinfectados después de cada uso.
- 4. En el caso que en los recintos e instalaciones taurinas se prestaran servicios de hostelería y restauración se deberá estar a lo previsto en el capítulo VI.

CAPÍTULO IX

Condiciones en las que debe desarrollarse la actividad física y la actividad deportiva no profesional

Artículo 33. Actividad física al aire libre

- 1. Podrá practicarse al aire libre actividad física individual sin contacto físico y modalidades deportivas que se practican por parejas.
- 2. La actividad física individual al aire libre podrá practicarse en grupos de un máximo de treinta personas, respetando las medidas de seguridad e higiene establecidas por las autoridades sanitarias, especialmente en relación con el mantenimiento de la distancia mínima de seguridad, la higiene de manos y la etiqueta respiratoria.

Artículo 34. Entrenamiento en ligas federadas no profesionales

- 1. Sin perjuicio de los requisitos que puedan establecer las federaciones deportivas para el retorno a las competiciones, no es de aplicación a los entrenamientos de las personas deportistas federadas no profesionales de las entidades deportivas de la Comunitat Valenciana, la Resolución de 4 de mayo de 2020, de la Presidencia del Consejo Superior de Deportes, por la cual se aprueba y publica el Protocolo básico de actuación para la vuelta a los entrenamientos y reinicio de las competiciones federadas y profesionales.
- 2. Las personas deportistas integradas en clubes o entidades participantes en ligas no profesionales federadas de la Comunitat Valenciana podrán realizar entrenamientos de tipo medio, consistentes en el ejercicio de tareas individualizadas de carácter físico, técnico y táctico, manteniendo las distancias de seguridad recomendadas por las autoridades sanitarias, y evitando en todo caso el contacto físico.
- 3. Podrán participar en los entrenamientos hasta un máximo de treinta personas cuando se realicen en instalaciones abiertas, y hasta un máximo de veinte personas cuando se realicen en instalaciones cerradas. En todo caso, se tendrá que respetar el máximo de aforo establecido para cada tipo de instalación deportiva.

No podrán participar en los entrenamientos las personas en cuarentena por ser pacientes de Covid-19, ni quienes hayan estado en contacto o presenten sintomatología compatible con la enfermedad.

- 4. Así mismo, podrán realizarse reuniones técnicas de trabajo con un máximo de veinte participantes, y con las medidas de protección, distancia física e higiene establecidas por las autoridades sanitarias.
- 5. Podrán asistir a los entrenamientos el personal técnico, auxiliar y responsable de material necesario, manteniendo las medidas de seguridad e higiene establecidas por las autoridades sanitarias.
- Podrán asistir a las sesiones de entrenamiento los medios de comunicación siempre que se puedan garantizar las medidas de seguri-

ene establides per les autoritats sanitàries, i especialment les referides a distància física entre les persones professionals dels mitjans, i entre aquestes i les persones esportistes.

En cas que existisquen espais tancats destinats als mitjans de comunicació, els seran d'aplicació els criteris d'aforament establits per a les instal·lacions esportives tancades.

- 7. Pel que fa a l'ús de materials i gimnasos, serà necessari aplicar les adequades mesures de protecció per a persones esportistes i personal tècnic, i s'evitarà l'ús compartit de material. Si això no fora possible, qualsevol equip o material utilitzat haurà de ser desinfectat després de cada ús.
- 8. L'entrenament en règim de concentració que incloga servei de residència o allotjament, així com serveis de restauració, haurà de complir les mesures sanitàries i de seguretat establides per a l'ús d'aquests establiments.

Article 35. Instal·lacions esportives (a l'aire lliure, tancades i centres esportius)

- A les instal·lacions esportives es podrà realitzar activitat esportiva individual sense contacte físic i les modalitats que es practiquen per parelles.
- Les persones amb necessitats especials podran estar acompanyades per una persona de suport.
- 3. Així mateix, es podran realitzar activitats fisiques en grups fins a un màxim de trenta persones, quan es realitzen en instal·lacions obertes, i fins a un màxim de vint persones, quan es realitzen en instal·lacions tancades, sense contacte físic, mantenint la distància de seguretat establida per les autoritats sanitàries i sempre que no se supere l'aforament màxim que estableix l'apartat següent.
- 4. L'aforament màxim permés serà d'una persona usuària per cada 4 m² de superficie útil per a l'ús esportiu. Aquest càlcul s'aplicarà per a cada una de les dependències d'ús esportiu de la instal·lació, incloses les zones d'aigua i saunes.
- 5. Els aforaments d'altres serveis no esportius amb què puga comptar la instal·lació es regiran per la seua normativa específica.
- 6. Les persones o entitats titulars de la instal·lació seran les responsables d'establir les mesures necessàries per garantir el compliment dels aforaments
- 7. Les persones o entitats titulars de la instal·lació senyalitzaran de manera visible, i en els accessos de cada una de les dependències, tant els metres quadrats disponibles en la zona com l'aforament màxim permés.
- 8. En cada un dels accessos a la instal·lació s'hi indicaran, de manera visible, les instruccions d'ús d'aquesta i, en concret:
- a) L'ús d'elements de protecció individual: mascareta, higiene de mans, desinfecció del material utilitzat i distància de seguretat.
- b) Instruccions d'ús dels serveis en vestidors, zones comunes, zones de restauració i zones d'aigua.
- c) Disponibilitat de solució hidroalcohòlica i altres materials per a la higiene personal.
- d) Disponibilitat de material per a la desinfecció del material utilitzat
- 9. La persona o entitat titular de la instal·lació haurà d'establir un sistema d'accés que evite l'acumulació de persones, i un sistema de torns que permeta la pràctica de l'activitat física en condicions de seguretat i protecció sanitària.
- 10. A tots els efectes, s'haurà de realitzar una neteja i desinfecció periòdica de les instal·lacions, com a mínim dues vegades en el dia, i sempre després de cada torn, incloent-hi les zones comunes, i posant especial èmfasi en superfícies, manetes de les portes, màquines i aparells objecte de manipulació, bancs de treball, i altres estris d'ús compartit, aplics dels llums, botons d'ascensors, baranes i passamans, mitjançant la utilització de detergents habituals o lleixiu d'ús domèstic diluïda en aigua. Així mateix, es netejarà i desinfectarà el material utilitzat per les persones esportistes en finalitzar cada torn d'entrenament i a la finalització de la jornada.
- 11. Es podran utilitzar els vestidors i les dutxes, tot respectant les mesures generals de prevenció i higiene indicades per les autoritats sanitàries. Amb la finalitat de facilitar la protecció de la salut de les persones esportistes, s'haurà de garantir la distància mínima de seguretat i no se superarà la proporció de 4 m² per cada persona usuària.

dad e higiene establecidas por las autoridades sanitarias, y especialmente las referidas a distancia física entre las personas profesionales de los medios, y entre estas y las personas deportistas.

En caso de existir espacios cerrados destinados a los medios de comunicación, les serán de aplicación los criterios de aforo establecidos para las instalaciones deportivas cerradas.

- 7. Por lo que respecta al uso de materiales y gimnasios, será necesario aplicar las adecuadas medidas de protección para personas deportistas y personal técnico, evitando el uso compartido de material. Si esto no fuera posible, cualquier equipo o material utilizado tendrá que ser desinfectado después de cada uso.
- 8. El entrenamiento en régimen de concentración que incluya servicios de residencia o alojamiento, así como servicios de restauración, tendrá que cumplir las medidas sanitarias y de seguridad establecidas para el uso de estos establecimientos.

Artículo 35. Instalaciones deportivas (al aire libre, cerradas y centros deportivos)

- 1. En las instalaciones deportivas se podrá realizar actividad deportiva individual sin contacto físico y las modalidades deportivas que se practican por parejas.
- Las personas con necesidades especiales podrán estar acompañadas por una persona de apoyo.
- 3. Así mismo, se podrán realizar actividades físicas en grupos hasta un máximo de treinta personas, cuando se realizan en instalaciones abiertas, y hasta un máximo de veinte personas, cuando se realizan en instalaciones cerradas, sin contacto físico, manteniendo la distancia de seguridad establecida por las autoridades sanitarias y siempre que no se supere el aforo máximo que establece el apartado siguiente.
- 4. El aforo máximo permitido será de una persona usuaria por cada 4 m² de superficie útil para el uso deportivo. Este cálculo se aplicará para cada una de las dependencias de uso deportivo de la instalación, incluidas las zonas de agua y saunas.
- 5. Los aforos de otros servicios no deportivos con qué pueda contar la instalación se regirán por su normativa específica.
- 6. Las personas o entidades titulares de la instalación serán los responsables de establecer las medidas necesarias para garantizar el cumplimiento de los aforos.
- 7. Las personas o entidades titulares de la instalación señalizarán de manera visible, y en los accesos de cada una de las dependencias, tanto los metros cuadrados disponibles en la zona como el aforo máximo permitido.
- 8. En cada uno de los accesos a la instalación se indicará, de manera visible, las instrucciones de uso de la misma y, en concreto:
- a) El uso de elementos de protección individual: mascarilla, higiene de manos, desinfección del material utilizado y distancia de seguridad.
- b) Instrucciones de uso de los servicios en vestuarios, zonas comunes, zonas de restauración, y zonas de agua.
- c) Disponibilidad de solución hidroalcohólica y otros materiales para la higiene personal.
- d) Disponibilidad de material para la desinfección del material utilizado.
- 9. La persona o entidad titular de la instalación tendrá que establecer un sistema de acceso que evite la acumulación de personas, y un sistema de turnos que permita la práctica de la actividad física en condiciones de seguridad y protección sanitaria.
- 10. A todos los efectos, se tendrá que realizar una limpieza y desinfección periódica de las instalaciones, al menos dos veces en el día, y siempre después de cada turno, incluyendo las zonas comunes, posando especial énfasis en superficies, pomos de las puertas, máquinas y aparatos objeto de manipulación, bancos de trabajo y otros enseres de uso compartido, apliques de las luces, botones de ascensores, barandillas y pasamanos, utilizando detergentes habituales o lejía de uso doméstico diluida en agua. Así mismo, se limpiará y desinfectará el material utilizado por las personas deportistas al finalizar cada turno de entrenamiento y a la finalización de la jornada.
- 11. Se podrán utilizar los vestuarios y las duchas, respetando las medidas generales de prevención e higiene indicadas por las autoridades sanitarias. Con el fin de facilitar la protección de la salud de las personas deportistas, se tendrá que garantizar la distancia mínima de seguridad y no se superará la proporción de 4 m² por cada persona usuaria.

- 12. Als lavabos i zones comunes es reforçaran les condicions de neteja.
- 13. Es procurarà la disponibilitat de papereres amb tapa i pedal i doble borsa i s'habilitaran zones destinades a la neteja de mans, amb dotació de sabó i tovalloles de paper. Per a la desinfecció de les mans es procuraran dispensadors de gel hidroalcohòlic accessibles a les persones usuàries de la instal·lació, i seran les persones o entitats titulars d'aquesta les responsables d'assegurar-ne el funcionament correcte i de procurar el manteniment adequat.
- 14. La persona o entitat titular de la instal·lació haurà de garantir els elements de protecció de les persones treballadores del centre.

Article 36. Piscines d'ús esportiu

- 1. A les piscines d'ús esportiu, o en aquelles que s'habiliten per a aquest ús en determinades franges horàries, es podrà permetre la pràctica esportiva individual o mitjançant classes grupals d'un màxim de deu persones, sempre sense contacte físic i mantenint les degudes mesures de seguretat i protecció, i, en tot cas, la distància de seguretat recomanada per les autoritats sanitàries.
- L'aforament màxim permés serà d'una persona usuària per cada 4 m² de superficie de làmina d'aigua.
- 3. El titular de la instal·lació haurà d'establir un sistema d'accés que evite l'acumulació de persones i un sistema de torns que permeta la pràctica d'activitat física en condicions de seguretat i protecció sanitària.
- 4. Es podran utilitzar els vestidors i les dutxes, d'acord amb allò que estableix l'article anterior.
- 5. Es procedirà a la neteja i desinfecció de la instal·lació d'acord amb allò que estableix l'article anterior, i les normes específiques aplicables en les zones d'aigua.

Article 37. Competicions esportives federatives

- 1. Es permet la celebració de competicions de modalitats esportives individuals sense contacte físic i de modalitats que es practiquen per parelles, de conformitat amb les condicions establides en l'article 38.
- 2. La federació corresponent haurà de disposar d'un protocol de desenvolupament de la competició que garantisca el seguiment de totes les mesures d'higiene i distància requerides per a la prevenció de la Covid-19. Amb la finalitat de garantir la protecció de la salut de les persones esportistes i del personal necessari per al desenvolupament de la competició, el protocol podrà ser requerit per l'autoritat sanitària.

Article 38. Esdeveniments i activitats esportives

- 1. Sense perjudici del qual disposa l'article 41 de l'Ordre SND 414/2020, de 16 de maig, per a la flexibilització de determinades restriccions d'àmbit nacional establides amb la declaració de l'estat d'alarma en aplicació de la fase 2 del Pla per a la transició cap a la nova normalitat, per als esdeveniments de les competicions en les lligues professionals, la celebració d'esdeveniments i espectacles esportius a l'aire lliure o en instal·lacions obertes o tancades, s'ajustarà al que es disposa en el present article.
- 2. Podran realitzar-se els esdeveniments i espectacles esportius que incloguen activitats o modalitats esportives individuals sense contacte físic i modalitats que es practiquen per parelles.
- 3. Els esdeveniments que es realitzen a l'aire lliure hauran de desenvolupar-se evitant l'afluència de públic i l'acumulació de persones. A aquest efecte, les persones o entitats organitzadores no habilitaran espais o graderies per al públic, ni inclouran en els programes dels esdeveniments actes de lliurament de premis, o similars, d'accés públic.
- 4. Els esdeveniments o activitats esportives que es realitzen en instal·lacions obertes o tancades es desenvoluparan a porta tancada. A aquest efecte, podran accedir a les instal·lacions exclusivament les persones esportistes participants i el personal indispensable per a la celebració de l'esdeveniment, sempre que es puga garantir la distància de seguretat establida.
- 5. Així mateix, es permetrà la presència de mitjans de comunicació sempre que es puguen garantir les mesures de seguretat i higiene establides per les autoritats sanitàries, i especialment les referides a distàn-

- 12. En los lavabos y zonas comunes, se reforzarán las condiciones de limpieza.
- 13. Se procurará la disponibilidad de papeleras con tapa y pedal y doble bolsa y se habilitarán zonas destinadas al lavado de manos dotándolas de jabón y toallas de papel. Para la desinfección de las manos se procurarán dispensadores de gel hidroalcohólico accesibles a las personas usuarias de la instalación, siendo las personas o entidades titulares las responsables de asegurar su correcto funcionamiento y procurar su adecuado mantenimiento.
- 14. La persona o entidad titular de la instalación tendrá que garantizar los elementos de protección de las personas trabajadoras del centro.

Artículo 36. Piscinas de uso deportivo

- 1. En las piscinas de uso deportivo, o en aquellas que se habilitan para este uso en determinadas franjas horarias, se podrá permitir la práctica deportiva individual o mediante clases grupales de un máximo de diez personas, siempre sin contacto físico y manteniendo las debidas medidas de seguridad y protección, y, en todo caso, la distancia de seguridad recomendada por las autoridades sanitarias.
- 2. El aforo máximo permitido será de una persona usuaria por cada 4 m² de superficie de lámina de agua.
- 3. El titular de la instalación tendrá que establecer un sistema de acceso que evite la acumulación de personas y un sistema de turnos que permita la práctica de actividad física en condiciones de seguridad y protección sanitaria.
- 4. Se podrán utilizar los vestuarios y las duchas, de acuerdo con aquello que establece el artículo anterior.
- 5. Se procederá a la limpieza y desinfección de la instalación de acuerdo con aquello que establece el artículo anterior, y las normas específicas aplicables en las zonas de agua.

Artículo 37. Competiciones deportivas federativas

- 1. Se permite la celebración de competiciones de modalidades deportivas individuales sin contacto físico y de modalidades que se practican por parejas, de conformidad con las condiciones establecidas en el artículo 38.
- 2. La federación correspondiente tendrá que disponer de un protocolo de desarrollo de la competición que garantice el seguimiento de todas las medidas de higiene y distancia requeridas para la prevención de la Covid-19. Con el fin de garantizar la protección de la salud de las personas deportistas y del personal necesario para el desarrollo de la competición, el protocolo podrá ser requerido por la autoridad sanitaria.

Artículo 38. Acontecimientos y actividades deportivas

- 1. Sin perjuicio del que dispone el artículo 41 de la Orden SND 414/2020, de 16 de mayo, para la flexibilización de determinadas restricciones de ámbito nacional establecidas con la declaración del estado de alarma en aplicación de la fase 2 del Plan para la transición hacia la nueva normalidad, para los acontecimientos de las competiciones en las ligas profesionales, la celebración de acontecimientos y espectáculos deportivos al aire libre o en instalaciones abiertas o cerradas, se ajustará al que se dispone en el presente artículo.
- 2. Podrán realizarse los acontecimientos y espectáculos deportivos que incluyan actividades o modalidades deportivas individuales sin contacto físico y modalidades que se practican por parejas.
- 3. Los acontecimientos que se realizan al aire libre tendrán que desarrollarse evitando la afluencia de público y la acumulación de personas. A estos efectos, las personas o entidades organizadoras no habilitarán espacios o gradas para el público, ni incluirán en los programas de los acontecimientos actos de entrega de premios, o similares, de acceso público.
- 4. Los acontecimientos o actividades deportivas que se realizan en instalaciones abiertas o cerradas se desarrollarán a puerta cerrada. A estos efectos, podrán acceder a las instalaciones exclusivamente las personas deportistas participantes y el personal indispensable para la celebración del acontecimiento, siempre que se pueda garantizar la distancia de seguridad establecida.
- 5. Así mismo, se permitirá la presencia de medios de comunicación siempre que se puedan garantizar las medidas de seguridad e higiene establecidas por las autoridades sanitarias, y especialmente las referidas

cia física entre les persones professionals dels mitjans, i entre aquestes i les persones esportistes.

En cas d'existir espais tancats destinats en els mitjans de comunicació, els serà aplicable l'aforament establit en l'article 35.

6. No podran realitzar-se esdeveniments o espectacles esportius en què participen alhora més de vint persones esportistes en instal·lacions tancades i trenta en instal·lacions obertes.

En el cas de participacions successives d'esportistes o equips, s'establiran els torns per a garantir la presència exclusiva de les persones participants en cada torn.

7. L'entitat o persona organitzadora de l'esdeveniment o de l'espectacle esportiu, o si escau, l'entitat o persona titular de la instal·lació on es realitze l'esdeveniment, hauran de disposar d'un protocol de desenvolupament que garantisca el seguiment de totes les mesures d'higiene, seguretat sanitària i distància requerides per a la prevenció de la Covid-19, en relació amb les persones esportistes, les persones treballadores i els mitjans de comunicació acreditats.

Amb la finalitat de garantir la protecció de la salut de les persones que participen en l'esdeveniment o l'activitat esportiva, el protocol podrà ser requerit per l'autoritat sanitària.

Article 39. Activitats de naturalesa i pràctica esportiva a l'aire lliure

1. Les activitats de naturalesa i pràctica esportiva a l'aire lliure (senderisme, muntanyisme, escalada, piragüisme, ciclisme i similars) tant per a persones federades com no federades, es practicaran lliurement dins dels límits de la Comunitat Valenciana en grups de cinquanta persones com a màxim.

En tot cas hauran de respectar-se sempre la mesures de seguretat i higiene establides per les autoritats competents per a la prevenció de la Covid-19, en particular les relatives al manteniment de la distància mínima de seguretat o, en defecte d'això, mesures alternatives de protecció física, higiene de mans i etiqueta respiratòria.

2. Les persones o entitats titulars o responsables de serveis de lloguer de motos aquàtiques, hidropedals i de qualssevol altres elements esportius o d'esbarjo en platges o zones aquàtiques hauran de complir les mesures previstes en aquest decret per al desenvolupament de l'activitat en establiments i locals comercials minoristes i, en particular, en tot el que es refereix a higiene i desinfecció. Tots els vehicles i altres elements destinats a la utilització successiva per diferents persones hauran de ser netejats i desinfectats abans de cada ús.

CAPÍTOL X

Condicions per al desenvolupament de les activitats turístiques

Article 40. Condicions per al desenvolupament de l'activitat de guia turístic

- Es permet la realització de l'activitat de guia turístic en les condicions previstes en els apartats següents.
- 2. Aquestes activitats es concertaran, preferentment, mitjançant cita prèvia i els grups seran d'un màxim de vint persones. Durant el desenvolupament de l'activitat s'evitarà el trànsit per zones o llocs susceptibles de generar aglomeracions. Així mateix, hauran de respectar-se les condicions en què ha de desenvolupar-se l'activitat de visita a monuments i altres equipaments culturals, segons el que s'estableix en aquest decret.
- 3. Hauran de respectar-se les mesures de seguretat i higiene establides per les autoritats sanitàries per a la prevenció de la Covid-19, i, en particular, les relatives al manteniment de la distància mínima de seguretat o, en defecte d'això, la utilització de mesures alternatives de protecció fisica, d'acord amb el que s'estableix en l'Ordre SND/422/2020, de 19 de maig, per la qual es regulen les condicions per a l'ús obligatori de mascareta durant la situació de crisi sanitària ocasionada per la Covid-19
- 4. Durant el desenvolupament de l'activitat no es podran subministrar audioguies, fullets o un altre material anàleg.

a distancia física entre las personas profesionales de los medios, y entre estas y las personas deportistas.

En caso de existir espacios cerrados destinados en los medios de comunicación, les será de aplicación el aforo establecido en el artículo 35.

6. No podrán realizarse acontecimientos o espectáculos deportivos en que participan a la vez más de veinte personas deportistas en instalaciones cerradas y treinta en instalaciones abiertas.

En el caso de participaciones sucesivas de deportistas o equipos, se establecerán los turnos para garantizar la presencia exclusiva de las personas participantes en cada turno.

7. La entidad o persona organizadora del acontecimiento o del espectáculo deportivo, o en su caso, la entidad o persona titular de la instalación donde se realice el acontecimiento, tendrán que disponer de un protocolo de desarrollo que garantice el seguimiento de todas las medidas de higiene, seguridad sanitaria y distancia requeridas para la prevención de la Covid-19, en relación con las personas deportistas, las personas trabajadoras y los medios de comunicación acreditados.

Con el fin de garantizar la protección de la salud de las personas que participen en el acontecimiento o la actividad deportiva, el protocolo podrá ser requerido por la autoridad sanitaria.

Artículo 39. Actividades de naturaleza y práctica deportiva al aire libre

1. Las actividades de naturaleza y práctica deportiva al aire libre (senderismo, montañismo, escalada, piragüismo, ciclismo y similares) tanto para personas federadas como no federadas, se practicarán libremente dentro de los límites de la Comunitat Valenciana en grupos de cincuenta personas como máximo.

En todo caso deberán respetarse siempre la medidas de seguridad e higiene establecidas por las autoridades competentes para la prevención de la Covid-19, en particular las relativas al mantenimiento de la distancia mínima de seguridad o, en su defecto, medidas alternativas de protección física, higiene de manos y etiqueta respiratoria.

2. Las personas o entidades titulares o responsables de servicios de alquiler de motos acuáticas, hidropedales y de cualesquiera otros elementos deportivos o de recreo en playas o zonas acuáticas deberán cumplir con las medidas previstas en este decreto para el desarrollo de la actividad en establecimientos y locales comerciales minoristas y, en particular, en todo lo que se refiere a higiene y desinfección. Todos los vehículos y demás elementos destinados a su utilización sucesiva por diferentes personas deberán ser limpiados y desinfectados antes de cada uso

CAPÍTULO X

Condiciones para el desarrollo de las actividades turísticas

Artículo 40. Condiciones para el desarrollo de la actividad de guía turístico

- 1. Se permite la realización de la actividad de guía turístico en las condiciones previstas en los siguientes apartados.
- 2. Estas actividades se concertarán, preferentemente, mediante cita previa y los grupos serán de un máximo de veinte personas. Durante el desarrollo de la actividad se evitará el tránsito por zonas o lugares susceptibles de generar aglomeraciones. Asimismo, deberán respetarse las condiciones en que debe desarrollarse la actividad de visita a monumentos y otros equipamientos culturales, según lo establecido en este decreto.
- 3. Deberán respetarse las medidas de seguridad e higiene establecidas por las autoridades sanitarias para la prevención de la Covid-19, y, en particular, las relativas al mantenimiento de la distancia mínima de seguridad o, en su defecto, la utilización de medidas alternativas de protección física, de acuerdo con lo establecido en la Orden SND/422/2020, de 19 de mayo, por la que se regulan las condiciones para el uso obligatorio de mascarilla durante la situación de crisis sanitaria ocasionada por la Covid-19.
- 4. Durante el desarrollo de la actividad no se podrán suministrar audioguías, folletos u otro material análogo.

CAPÍTOL XI

Condicions per a la reobertura dels centres recreatius turístics, zoològics, aquaris i atraccions de fira

Article 41. Condicions per a la reobertura al públic de centres recreatius turístics, zoològics i aquaris

- 1. Podrà procedir-se a la reobertura al públic dels centres recreatius turístics, zoològics i aquaris, fins al límit d'aforament del 75 %.
- 2. Les zones comercials dels centres recreatius turístics, zoològics i aquaris hauran de complir amb les condicions i mesures d'higiene i/o prevenció establides en el capítol V.
- 3. Els establiments d'hostaleria i restauració dels centres recreatius turístics, zoològics i aquaris hauran de complir amb les condicions i mesures d'higiene i/o prevenció establides en el capítol VI.
- 4. Als hotels i allotjaments turístics dels centres recreatius turístics els serà aplicable el que es preveu en el capítol VII.

Article 42. Mesures en matèria d'aforament dels centres recreatius turístics, zoològics i aquaris

- 1. Els centres recreatius turístics, zoològics i aquaris hauran d'exposar al públic l'aforament màxim de cada local d'acord amb el que es preveu en l'article anterior i assegurar que aquest aforament, així com la distància interpersonal mínima de seguretat, es respecta a l'interior.
- 2. Per a això, els centres recreatius turístics, aquàtics i zoològics hauran d'establir sistemes que permeten el recompte i control de l'aforament, de manera que aquest no siga superat en cap moment, i que haurà d'incloure el personal treballador propi.
- 3. L'organització de la circulació de persones i la distribució d'espais haurà de modificar-se, quan siga necessari, amb l'objectiu de garantir la possibilitat de mantindre la distància mínima de seguretat. Preferiblement, sempre que el centre dispose de dues o més portes, es podrà establir un ús diferenciat per a l'entrada i l'eixida, i reduir, així, el risc de formació d'aglomeracions. El personal de seguretat controlarà que es respecta la distància mínima interpersonal i dispersarà els possibles grups nombrosos i aglomeracions que s'hi puguen formar.
- 4. Als centres recreatius turístics, aquàtics i zoològics que disposen d'aparcaments propis per al seu personal i per a la clientela, quan l'accés a les instal·lacions amb els lectors de tiquets i targetes de persones treballadores, no poguera realitzar-se de manera automàtica sense contacte, aquest serà substituït per un control manual i continu per part del personal de seguretat, per a millor seguiment de les normes d'aforament. Si escau, i llevat que estrictes motius de seguretat recomanen el contrari, les portes que es troben en el recorregut entre el pàrquing i l'accés als establiments o els vestidors de les treballadores i treballadors romandran oberts per a evitar la manipulació dels mecanismes d'obertura.

Article 43. Mesures relatives a la higiene de la clientela i del personal treballador dels centres recreatius turístics, zoològics i aquaris

- 1. S'ha de garantir la distància mínima de seguretat entre la clientela en les zones de cua, embarque i desembarque a les atraccions, amb marques en el sòl, o mitjançant l'ús de balises, cartelleria i senyalització. En els espais interiors també s'haurà de respectar aquesta distància de seguretat, i no s'hauran de reobrir aquelles seccions interiors i activitats on no siga possible mantindre-la.
- 2. Els centres recreatius turístics, zoològics i aquaris hauran de posar a la disposició del públic dispensadors de gels hidroalcohòlics o desinfectants amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat, en tot cas en l'entrada de cada servei d'entreteniment, que hauran d'estar sempre en condicions d'ús.
- 3. La distància entre les persones treballadores i la clientela durant tot el procés d'atenció al client o a la clienta serà d'almenys un metre quan es compte amb elements de protecció o barrera. Quan no es dispose d'aquests elements, s'haurà de mantindre la distància mínima de seguretat

En el cas de serveis que no permeten el manteniment de la distància de seguretat interpersonal s'haurà d'utilitzar l'equip de protecció

CAPÍTULO XI

Condiciones para la reapertura de los centros recreativos turísticos, zoológicos, acuarios y atracciones de feria

Artículo 41. Condiciones para la reapertura al público de centros recreativos turísticos, zoológicos y acuarios

- 1. Podrá procederse a la reapertura al público de los centros recreativos turísticos, zoológicos y acuarios, hasta el límite de aforo del setenta y cinco por ciento.
- 2. Las zonas comerciales de los centros recreativos turísticos, zoológicos y acuarios deberán cumplir con las condiciones y medidas de higiene y/o prevención establecidas en el capítulo V.
- 3. Los establecimientos de hostelería y restauración de los centros recreativos turísticos, zoológicos y acuarios deberán cumplir con las condiciones y medidas de higiene y/o prevención establecidas en el capítulo VI.
- 4. A los hoteles y alojamientos turísticos de los centros recreativos turísticos les será de aplicación lo previsto en el capítulo VII.

Artículo 42. Medidas en materia de aforo de los centros recreativos turísticos, zoológicos y acuarios

- 1. Los centros recreativos turísticos, zoológicos y acuarios deberán exponer al público el aforo máximo de cada local de acuerdo con lo previsto en el artículo anterior y asegurar que dicho aforo, así como la distancia interpersonal mínima de seguridad, se respeta en su interior.
- 2. Para ello, los centros recreativos turísticos, acuáticos y zoológicos deberán establecer sistemas que permitan el recuento y control del aforo, de forma que este no sea superado en ningún momento, y que deberá incluir al personal trabajador propio.
- 3. La organización de la circulación de personas y la distribución de espacios deberá modificarse, cuando sea necesario, con el objetivo de garantizar la posibilidad de mantener la distancia mínima de seguridad. Preferiblemente, siempre que el centro disponga de dos o más puertas, se podrá establecer un uso diferenciado para la entrada y la salida, reduciendo así el riesgo de formación de aglomeraciones. El personal de seguridad controlará que se respeta la distancia mínima interpersonal y dispersará los posibles grupos numerosos y aglomeraciones que se puedan formar.
- 4. En los centros recreativos turísticos, acuáticos y zoológicos que dispongan de aparcamientos propios para su personal y para la clientela, cuando el acceso a las instalaciones con los lectores de *tickets* y tarjetas de personas trabajadores, no pudiera realizarse de manera automática sin contacto, este será sustituido por un control manual y continuo por parte del personal de seguridad, para mejor seguimiento de las normas de aforo. En su caso, y salvo que estrictos motivos de seguridad recomienden lo contrario, las puertas que se encuentren en el recorrido entre el *parking* y el acceso a los establecimientos o los vestuarios de las trabajadoras y trabajadores permanecerán abiertos para evitar la manipulación de los mecanismos de apertura.

Artículo 43. Medidas relativas a la higiene de la clientela y del personal trabajador de los centros recreativos turísticos, zoológicos y acuarios

- 1. Se debe garantizar la distancia mínima de seguridad entre la clientela en las zonas de cola, embarque y desembarque a las atracciones, con marcas en el suelo, o mediante el uso de balizas, cartelería y señalización. En los espacios interiores también se deberá respetar dicha distancia de seguridad, no debiendo realizarse la reapertura de aquellas secciones interiores y actividades donde no sea posible mantenerla.
- 2. Los centros recreativos turísticos, zoológicos y acuarios deberán poner a disposición del público dispensadores de geles hidroalcohólicos o desinfectantes con actividad viricida autorizados y registrados por el Ministerio de Sanidad, en todo caso en la entrada de cada servicio de entretenimiento, que deberán estar siempre en condiciones de uso.
- 3. La distancia entre las personas trabajadoras y la clientela durante todo el proceso de atención al cliente o a la clienta será de al menos un metro cuando se cuente con elementos de protección o barrera. Cuando no se disponga de dichos elementos, se deberá mantener la distancia mínima de seguridad.

En el caso de servicios que no permitan el mantenimiento de la distancia de seguridad interpersonal se deberá utilizar el equipo de proadequat al nivell de risc que assegure la protecció tant de la persona treballador com del client o clienta.

Article 44. Mesures d'higiene exigibles als centres recreatius turístics, zoològics i aquaris

Els centres recreatius turístics, zoològics i aquaris que òbriguen al públic en els termes de l'article 41 realitzaran, almenys dues vegades al dia, una neteja i desinfecció de les instal·lacions amb especial atenció a les superfícies de contacte més freqüents com a atraccions, màquines d'entreteniment, manetes de portes, taulells, passamans, màquines dispensadores, sòls, telèfons, aixetes, i altres elements de similars característiques, conforme a les següents pautes:

a) Una de les neteges es realitzarà en finalitzar el dia, o bé abans de la represa de l'activitat l'endemà. Les altres neteges es podran realitzar al llarg de la jornada i, preferentment, una d'elles al migdia. Les activitats requeriran una pausa per a la realització i desenvolupament d'aquestes labors de manteniment i neteja. Els horaris de tancament per neteja es comunicaran degudament a la clientela per mitjà de cartelleria visible o missatges per megafonia.

Així mateix, es realitzarà una neteja i desinfecció dels llocs de treball en cada canvi de torn, amb especial atenció a atraccions, taulells i taules, mampares si escau, teclats, terminals de pagament, pantalles tàctils, eines de treball i altres elements susceptibles de manipulació, prestant especial atenció a aquells utilitzats per més d'un treballador.

- b) Quan en l'establiment romandrà més d'un treballador o treballadora que atén el públic, les mesures de neteja s'estendran no sols a la zona d'ús comú, sinó també, si escau, a les zones privades del personal treballador, com ara vestidors, taquilles, lavabos, cuines i àrees de descans.
- c) Es revisarà cada hora el funcionament i la neteja de sanitaris, aixetes i manetes de porta dels lavabos, per a la neteja de les quals s'aplicaran les mesures establides en l'article 7.5.
- d) L'ús de lavabos familiars i sales de lactància es restringirà a una única família, i no podran simultaniejar el seu ús dues unitats familiars. L'ús haurà de ser controlat pel personal d'aquests, i s'haurà de procedir a la neteja i desinfecció freqüent, d'acord amb el que s'estableix en l'article 7.
- e) En el cas de la venda automàtica, màquines expenedores, llocs de venda de menjar, i activitats similars, la persona o entitat titular d'aquests haurà d'assegurar el compliment de les mesures d'higiene i desinfecció adequades tant de les màquines com dels establiments i locals, així com informar les persones usuàries del seu correcte ús mitjançant la instal·lació de cartelleria informativa. En tot cas, hi seran aplicable les mesures previstes en l'article 7.

Article 45. Atraccions de fira

- 1. En les atraccions de fira en les quals els elements disposen de files de seients, podrà ocupar-se el 50 % de cada fila, sempre que guarden la distància mínima de seguretat de dos metres. Quan totes les persones usuàries residisquen al mateix domicili, podran ser utilitzats tots els seients de l'element.
- 2. En el cas d'atraccions que no tinguen seients incorporats, es podran utilitzar sempre que es mantinga un aforament màxim del 50 % de la capacitat de la instal·lació, i si, per la dinàmica de l'atracció, no es pot mantindre la distància mínima de seguretat entre persones usuàries, es reduirà l'aforament fins al 30 %, i s'haurà de procurar, en tot cas, la màxima separació entre les persones usuàries, l'ús de mascareta higiènica i la desinfecció de mans abans de l'ús de l'element.
- Després de cada ús hauran de desinfectar-se els elements utilitzats per les persones usuàries amb qualsevol dels productes recomanats pel Ministeri de Sanitat
- 4. Hi hauran d'observar-se les mesures d'higiene per part de les persones usuàries i treballadores, així com les relatives als centres o atraccions, establides en els articles 38 i 39 de l'Ordre SND/458/2020, de 30 de maig, i, en general, tot el que siga aplicable del que s'estableix en el capítol IX de la mencionada ordre.

tección adecuado al nivel de riesgo que asegure la protección tanto de la persona trabajador como del cliente o clienta.

Artículo 44. Medidas de higiene exigibles a los centros recreativos turísticos, zoológicos y acuarios

Los centros recreativos turísticos, zoológicos y acuarios que abran al público en los términos del artículo 41 realizarán, al menos dos veces al día, una limpieza y desinfección de las instalaciones con especial atención a las superficies de contacto más frecuentes como atracciones, máquinas de entretenimiento, pomos de puertas, mostradores, pasamanos, máquinas dispensadoras, suelos, teléfonos, grifos, y otros elementos de similares características, conforme a las siguientes pautas:

a) Una de las limpiezas se realizará al finalizar el día, o bien antes de la reanudación de la actividad al día siguiente. Las otras limpiezas se podrán realizar a lo largo de la jornada y, preferentemente, una de ellas a mediodía. Las actividades requerirán de una pausa para la realización y desarrollo de estas labores de mantenimiento y limpieza. Los horarios de cierre por limpieza se comunicarán debidamente a la clientela por medio de cartelería visible o mensajes por megafonía.

Asimismo, se realizará una limpieza y desinfección de los puestos de trabajo en cada cambio de turno, con especial atención a atracciones, mostradores y mesas, mamparas en su caso, teclados, terminales de pago, pantallas táctiles, herramientas de trabajo y otros elementos susceptibles de manipulación, prestando especial atención a aquellos utilizados por más de un trabajador.

- b) Cuando en el establecimiento vaya a permanecer más de un trabajador o trabajadora atendiendo al público, las medidas de limpieza se extenderán no solo a la zona de uso común, sino también, en su caso, a las zonas privadas del personal trabajador, tales como vestuarios, taquillas, aseos, cocinas y áreas de descanso.
- c) Se revisará cada hora el funcionamiento y la limpieza de sanitarios, grifos y pomos de puerta de los aseos, para cuya limpieza se aplicarán las medidas establecidas en el artículo 7.5.
- d) El uso de aseos familiares y salas de lactancia se restringirá a una única familia, no pudiendo simultanear su uso dos unidades familiares. Su uso deberá ser controlado por el personal de los mismos, debiendo procederse a su limpieza y desinfección frecuente, de acuerdo con lo establecido en el artículo 7.
- e) En el caso de la venta automática, máquinas expendedoras, puestos de venta de comida, y actividades similares, la persona o entidad titular de las mismas deberá asegurar el cumplimiento de las medidas de higiene y desinfección adecuadas tanto de las máquinas como de los establecimientos y locales, así como informar a las personas usuarias de su correcto uso mediante la instalación de cartelería informativa. En todo caso, serán de aplicación las medidas previstas en el artículo 7.

Artículo 45. Atracciones de feria

- 1. En las atracciones de feria en las que los elementos dispongan de filas de asientos, podrá ocuparse el cincuenta por ciento de cada fila, siempre que guarden la distancia mínima de seguridad de 1,5 metros. Cuando todas las personas usuarias residan en el mismo domicilio, podrán ser utilizados todos los asientos del elemento.
- 2. En el caso de atracciones que no tengan asientos incorporados, se podrán utilizar siempre que se mantenga un aforo máximo del cincuenta por ciento de la capacidad de la instalación, y si, por la dinámica de la atracción, no se puede mantener la distancia mínima de seguridad entre personas usuarias, se reducirá el aforo hasta el treinta por ciento, debiendo procurarse, en todo caso, la máxima separación entre las personas usuarias, el uso de mascarilla higiénica y la desinfección de manos antes del uso del elemento.
- 3. Después de cada uso deberán desinfectarse los elementos utilizados por las personas usuarias con cualquiera de los productos recomendados por el Ministerio de Sanidad.
- 4. Deberán observarse las medidas de higiene por parte de las personas usuarias y trabajadoras, así como las relativas a los centros o atracciones, establecidas en los artículos 38 y 39 de la Orden SND/458/2020, de 30 de mayo, y, en general, cuanto resulte aplicable de lo establecido en el capítulo IX de la citada orden.

CAPÍTOL XII

Condicions per a la celebració de congressos, trobades, reunions de negoci, conferències i esdeveniments

Article 46. Celebració de congressos, trobades, reunions de negoci, conferències i esdeveniments

- 1. A l'efecte del que es disposa en l'article 48 de l'Ordre SND/414/2020, de 16 de maig, es permetrà la realització de congressos, trobades, reunions de negoci, conferències i esdeveniments promoguts per qualssevol entitats de naturalesa pública o privada, sense superar en cap cas la xifra de cent assistents, i sempre que no se supere el 75 % del seu aforament, i es respecte el manteniment de la distància mínima de seguretat.
- 2. El que es preveu en el paràgraf anterior serà igualment d'aplicació a la realització, per part de persones físiques i jurídiques, públiques i privades, d'activitats i tallers informatius i de divulgació en l'àmbit de la investigació científica i tècnica, el desenvolupament i la innovació, dirigits a tota mena de públic, i que tinguen per objecte l'aprenentatge i la divulgació de continguts relacionats amb l'R+D+I.

CAPÍTOL XIII

Condicions per a la celebració de fires comercials en les institucions firals de la Comunitat Valenciana

Article 47. Institucions firals de la Comunitat Valenciana

- 1. A l'efecte de celebració de fires comercials, les institucions firals de la Comunitat Valenciana –Fira de València i Institució Firal Alacantina– es consideren assimilades als centres i parcs comercials, per la qual cosa els serà aplicable el que per a aquests establiments es disposa en el capítul V d'aquest decret.
- 2. Les institucions firals elaboraran un pla de contingència per a cada certamen, adaptat a les característiques i peculiaritats d'aquest, que serà presentat, amb caràcter previ a la celebració, davant de la conselleria competent en matèria de comerç.
- 3. En el cas de celebració de congressos, trobades i reunions de negoci, conferències i esdeveniments, els serà aplicable el que es preveu en l'article 46.

CAPÍTOL XIV

Condicions per a la reobertura dels establiments i locals de joc i apostes

Article 48. Reobertura dels locals i establiments en els quals es desenvolupen activitats de jocs i apostes

1. Podrà procedir-se a la reobertura al públic dels casinos, establiments de jocs col·lectius de diners i d'atzar, salons de joc, salons recreatius, rifes i tómboles, locals específics d'apostes i altres locals i instal·lacions assimilables als d'activitat recreativa de jocs i apostes d'acord amb el que establisca la normativa sectorial en matèria de joc.

Aquesta reobertura queda condicionada al fet que no se supere el 50 % de l'aforament autoritzat. Així mateix, hauran de complir-se les restants condicions i requisits previstos amb caràcter general en aquest decret.

- 2. Els establiments i locals en els quals es desenvolupen activitats de jocs i apostes hauran d'establir sistemes que permeten l'estricte recompte i control de l'aforament establit en l'apartat 1, de manera que aquest no siga superat en cap moment.
- 3. La disposició i l'ús de les màquines o de qualsevol altre dispositiu de joc als locals i establiments en els quals es desenvolupen activitats de jocs i apostes hauran de garantir el manteniment de la distància mínima de seguretat.
- 4. Podrà procedir-se a la reobertura al públic del servei de restauració situat en establiments o locals de joc, d'acord amb el que es preveu en el capítol VI.

CAPÍTULO XII

Condiciones para la celebración de congresos, encuentros, reuniones de negocio, conferencias y eventos

Artículo 46. Celebración de congresos, encuentros, reuniones de negocio, conferencias y eventos

- 1. A los efectos de lo dispuesto en el artículo 48 de la Orden SND/414/2020, de 16 de mayo, se permitirá la realización de congresos, encuentros, reuniones de negocio, conferencias y eventos promovidos por cualesquiera entidades de naturaleza pública o privada, sin superar en ningún caso la cifra de cien asistentes, y siempre que no se supere el setenta y cinco por ciento de su aforo, y se respete el mantenimiento de la distancia mínima de seguridad.
- 2. Lo previsto en el párrafo anterior será igualmente de aplicación a la realización, por parte de personas físicas y jurídicas, públicas y privadas, de actividades y talleres informativos y de divulgación en el ámbito de la investigación científica y técnica, el desarrollo y la innovación, dirigidos a todo tipo de público, y que tengan por objeto el aprendizaje y la divulgación de contenidos relacionados con la I+D+i.

CAPÍTULO XIII

Condiciones para la celebración de ferias comerciales en las instituciones feriales de la Comunitat Valenciana

Artículo 47. Instituciones feriales de la Comunitat Valenciana

- 1. A los efectos de celebración de ferias comerciales, las instituciones feriales de la Comunitat Valenciana –Feria de València e Institución Ferial Alicantina– se consideran asimiladas a los centros y parques comerciales, por lo que les será de aplicación lo que para estos establecimientos se dispone en el capítulo V de este decreto.
- 2. Las instituciones feriales elaborarán un plan de contingencia para cada certamen, adaptado a las características y peculiaridades del mismo, que será presentado, con carácter previo a su celebración, ante la conselleria competente en materia de comercio.
- 3. En el caso de celebración de congresos, encuentros y reuniones de negocio, conferencias y eventos, les será de aplicación lo previsto en el artículo 46.

CAPÍTULO XIV

Condiciones para la reapertura de los establecimientos y locales de juego y apuestas

Artículo 48. Reapertura de los locales y establecimientos en los que se desarrollen actividades de juegos y apuestas

1. Podrá procederse a la reapertura al público de los casinos, establecimientos de juegos colectivos de dinero y de azar, salones de juego, salones recreativos, rifas y tómbolas, locales específicos de apuestas y otros locales e instalaciones asimilables a los de actividad recreativa de juegos y apuestas conforme establezca la normativa sectorial en materia de juego.

Esta reapertura queda condicionada a que no se supere el cincuenta por ciento del aforo autorizado. Asimismo, deberán cumplirse las restantes condiciones y requisitos previstos con carácter general en este decreto.

- 2. Los establecimientos y locales en los que se desarrollen actividades de juegos y apuestas deberán establecer sistemas que permitan el estricto recuento y control del aforo establecido en el apartado 1, de forma que este no sea superado en ningún momento.
- 3. La disposición y el uso de las máquinas o de cualquier otro dispositivo de juego en los locales y establecimientos en los que se desarrollen actividades de juegos y apuestas deberán garantizar el mantenimiento de la distancia mínima de seguridad.
- 4. Podrá procederse a la reapertura al público del servicio de restauración ubicado en establecimientos o locales de juego, de acuerdo con lo previsto en el capítulo VI.

Article 49. Mesures d'higiene i/o prevenció en locals i establiments en els quals es desenvolupen activitats de jocs i apostes

Als locals i establiments en els quals es desenvolupen activitats de jocs i apostes hauran de dur-se a terme les següents mesures d'higiene i/o prevenció:

- a) Es posaran a la disposició dels clients dispensadors de gels hidroalcohòlics o desinfectants amb activitat viricida autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat, en tot cas en l'entrada de l'establiment o local i en cada taula de joc, que hauran d'estar sempre en condicions d'ús.
- b) Entre un client i un altre s'haurà de procedir a la neteja i desinfecció de qualsevol mena de màquina o dispositiu a través del qual s'oferisquen activitats de joc, així com de cadires, taules o qualsevol altra superficie de contacte.
- c) S'establiran els mecanismes i processos oportuns per a garantir la higienització, cada dues hores, de les fitxes de casino, cartes o qualsevol altre element de joc que s'intercanvie entre persones jugadores.
- d) Es faran tasques de ventilació periòdica en les instal·lacions, com a mínim dues vegades al dia.
- e) Les persones usuàries de les activitats de joc en les quals s'intercanvien diners en efectiu, fitxes de casino, cartes o qualsevol altre element de joc entre persones jugadores, així com les persones treballadores que interactuen amb aquesta clientela, hauran d'usar de manera recurrent durant el desenvolupament d'aquests jocs, els gels hidroalcohòlics o desinfectants previstos en el paràgraf a.
- f) Sempre que siga possible, haurà d'evitar-se l'ús de qualsevol material d'ús comú entre la clientela, i optar per l'ús de dispositius electrònics propis, pissarres, cartells o altres mitjans similars.

CAPÍTOL XV

Condicions per a la reobertura al públic de piscines recreatives

Article 50. Reobertura al públic de piscines recreatives

1. Es podrà procedir a l'obertura al públic de les piscines recreatives. L'ús d'aquestes haurà de realitzar-se conforme amb el que es preveu en l'apartat 2 de l'article 3 del present decret.

L'aforament màxim permés serà del 75 % de la capacitat de la instal·lació, sempre que siga possible respectar la distància de seguretat entre les persones usuàries. En cas contrari es reduirà aquest aforament a l'efecte de complir la distància de seguretat.

- 2. Si fora necessari per a garantir que no se supera l'aforament o la distància mínima de seguretat entre les persones usuàries, es requerirà la concertació de cita prèvia amb l'entitat gestora de la instal·lació per a poder accedir a la piscina. Si l'ús habitual d'aquella permet el control d'aforament, aquest servei no serà necessari.
- 3. Amb caràcter previ a la seua obertura s'haurà de dur a terme la neteja i desinfecció de les instal·lacions amb especial atenció als espais tancats com a vestidors o banys, conforme al que es preveu en l'article 7 del present decret.

Així mateix, s'hauran de netejar i desinfectar els diferents equips i materials, com ara vas, surades, material auxiliar de classes, reixeta perimetral, farmaciola, taquilles, així com qualsevol altre en contacte amb les persones usuàries, que forme part de la instal·lació. Les gandules o elements similars d'ús rotatori hauran de ser netejades i desinfectades en cada canvi de persona usuària.

En aquelles superficies en contacte frequent amb les mans dels usuaris o usuàries, com ara manetes de les portes dels vestidors, o baranes, s'haurà de dur a terme una neteja i desinfecció, almenys tres vegades al dia.

Els biocides que s'utilitzaran per a la desinfecció de superfícies seran del tipus de producte 2, indicats en l'annex V del Reglament (UE) núm. 528/2012, del Parlament Europeu i del Consell, de 22 de maig de 2012, relatiu a la comercialització i l'ús dels biocides. Així mateix, es podran utilitzar desinfectants com a dilucions de lleixiu 1:50 acabada de preparar o qualsevol dels desinfectants amb activitat viricida que estan en el mercat i que han sigut autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat

4. El que es preveu en aquest article s'entén sense perjudici de les operacions de depuració física i química de l'aigua necessàries per a obtindre una qualitat de l'aigua dels vasos adequada conforme amb els

Artículo 49. Medidas de higiene y/o prevención en locales y establecimientos en los que se desarrollen actividades de juegos y apuestas

En los locales y establecimientos en los que se desarrollen actividades de juegos y apuestas deberán llevarse a cabo las siguientes medidas de higiene y/o prevención:

- a) Se pondrán a disposición de los clientes dispensadores de geles hidroalcohólicos o desinfectantes con actividad viricida autorizados y registrados por el Ministerio de Sanidad, en todo caso en la entrada del establecimiento o local y en cada mesa de juego, que deberán estar siempre en condiciones de uso.
- b) Entre un cliente y otro se deberá proceder a la limpieza y desinfección de cualquier tipo de máquina o dispositivo a través del que se ofrezcan actividades de juego, así como de sillas, mesas o cualquier otra superficie de contacto.
- c) Se establecerán los mecanismos y procesos oportunos para garantizar la higienización, cada dos horas, de las fichas de casino, cartas o cualquier otro elemento de juego que se intercambie entre personas jugadoras.
- d) Se realizarán tareas de ventilación periódica en las instalaciones, como mínimo dos veces al día.
- e) Las personas usuarias de las actividades de juego en las que se intercambien dinero en efectivo, fichas de casino, cartas o cualquier otro elemento de juego entre persones jugadoras, así como las personas trabajadoras que interactúen con dicha clientela, deberán usar de forma recurrente durante el desarrollo de esos juegos, los geles hidroalcohólicos o desinfectantes previstos en el párrafo a.
- f) Siempre que sea posible, deberá evitarse el uso de cualquier material de uso común entre la clientela, optando por el uso de dispositivos electrónicos propios, pizarras, carteles u otros medios similares.

CAPÍTULO XV

Condiciones para la reapertura al público de piscinas recreativas

Artículo 50. Reapertura al público de piscinas recreativas

1. Se podrá proceder a la apertura al público de las piscinas recreativas. El uso de las mismas deberá realizarse conforme a lo previsto en el apartado 2 del artículo 3 del presente decreto.

El aforo máximo permitido será del setenta y cinco por ciento de la capacidad de la instalación, siempre que sea posible respetar la distancia de seguridad entre las personas usuarias. En caso contrario se reducirá dicho aforo a efectos de cumplir con la distancia de seguridad.

- 2. Si fuera necesario para garantizar que no se supera el aforo o la distancia mínima de seguridad entre las personas usuarias, se requerirá la concertación de cita previa con la entidad gestora de la instalación para poder acceder a la piscina. Si el uso habitual de la misma permite el control de aforo, este servicio no será necesario.
- 3. Con carácter previo a su apertura se deberá llevar a cabo la limpieza y desinfección de las instalaciones con especial atención a los espacios cerrados como vestuarios o baños, conforme a lo previsto en el artículo 7 del presente decreto.

Asimismo, se deberán limpiar y desinfectar los diferentes equipos y materiales, como vaso, corcheras, material auxiliar de clases, rejilla perimetral, botiquín, taquillas, así como cualquier otro en contacto con las personas usuarias, que forme parte de la instalación. Las tumbonas o elementos similares de uso rotatorio deberán ser limpiadas y desinfectadas en cada cambio de persona usuaria.

En aquellas superficies en contacto frecuente con las manos de los usuarios o usuarias, como pomos de las puertas de los vestuarios, o barandillas, se deberá llevar a cabo una limpieza y desinfección, al menos tres veces al día.

Los biocidas a utilizar para la desinfección de superficies serán aquellos del tipo de producto 2, referidos en el anexo V del Reglamento (UE) núm. 528/2012 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 22 de mayo de 2012, relativo a la comercialización y el uso de los biocidas. Asimismo, se podrán utilizar desinfectantes como diluciones de lejía 1:50 recién preparada o cualquiera de los desinfectantes con actividad viricida que se encuentran en el mercado y que han sido autorizados y registrados por el Ministerio de Sanidad.

4. Lo previsto en este artículo se entiende sin perjuicio de las operaciones de depuración física y química del agua necesarias para obtener una calidad del agua de los vasos adecuada conforme a los anexos I y II

annexos I i II del Reial decret 742/2013, de 27 de setembre, pel qual s'estableixen els criteris tecnicosanitaris de les piscines, amb la realització dels controls pertinents, així com del compliment de la resta de normativa aplicable.

- 5. Es podrà fer ús de les dutxes i dels vestidors, fins a un màxim del 75 % de la capacitat d'ús dels vestidors, garantint en tot cas la distància mínima de seguretat recomanada per a la prevenció de la Covid-19.
  - 6. No es podrà fer ús de les fonts d'aigua.
- 7. Es recordarà a les persones usuàries, per mitjans de cartelleria visible o missatges de megafonia, les normes d'higiene i prevenció a observar, i s'assenyalarà la necessitat d'abandonar la instal·lació davant de qualsevol símptoma compatible amb la Covid-19.

Article 51. Piscines d'hotels i allotjaments turístics, i d'edificis i urbanitzacions

Les piscines d'hotels i allotjaments turístics destinades a l'ús exclusiu de la seua clientela, així com les piscines comunitàries d'edificis i urbanitzacions, estaran subjectes a les limitacions d'aforament, així com a les normes d'higiene, neteja i desinfecció, previstes en l'article anterior.

CAPÍTOL XVI

Condicions per al transport turístic de passatgers i la navegació d'esbarjo

Article 52. Transport turístic de passatgers

- 1. Els vaixells i embarcacions dedicats al transport turístic de passatgers, que no siguen vaixells de passatge tipus creuer, podran navegar i fondejar en les aigües adjacents al territori de la Comunitat Valenciana.
- 2. Les persones empresàries i professionals que duguen a terme aquesta activitat s'asseguraran que el passatge i les persones a bord complisquen amb les mesures de protecció de la salut que, si escau, siguen adoptades per l'autoritat competent, especialment per a l'exercici de l'activitat laboral, professional i empresarial.
- 3. Les persones empresàries i professionals que duguen a terme l'activitat de transport turístic de persones passatgeres adoptaran les mesures necessàries per a assegurar l'embarque i desembarque de passatge de forma ordenada i observaran en tot moment les recomanacions sanitàries de l'autoritat competent.
- 4. L'ocupació dels vaixells i embarcacions dedicats al transport turístic no podrà superar el 75 % del nombre màxim de passatgers i passatgeres que figure en els seus certificats.

Article 53. Navegació d'esbarjo i activitats nàutiques

- 1. Es permetrà la navegació d'esbarjo, però no podrà trobar-se a bord un nombre de persones que supere el 75 % de les que estiguen autoritzades en els certificats de l'embarcació o vaixell, llevat que es tracte de persones que conviuen al mateix domicili, i en aquest cas es podrà aconseguir el 100 %, sempre que en tots dos casos el nombre de persones a bord de l'embarcació o vaixell no excedisca de quinze.
- 2. Es permetran totes les activitats nàutiques d'esbarjo i es podran llogar, inclòs en arrendament nàutic, embarcacions o vaixells d'esbarjo, motos nàutiques i artefactes nàutics d'esbarjo, sense més limitacions que les que regisquen amb caràcter general, i sempre que la capacitat es limite al 75 % de les persones autoritzades en els certificats d'embarcacions o vaixells d'esbarjo, artefactes flotants i instal·lacions en general.

En el cas de les motos nàutiques, només podrà anar una persona a bord, llevat que es tracte de persones convivents, i en aquest cas no podran superar el nombre de places autoritzades pel fabricant d'aquesta.

En el cas de les embarcacions, vaixells i artefactes nàutics s'aplicaran les mateixes limitacions sobre el nombre màxim de persones establides en l'apartat 1.

3. En totes les activitats previstes en aquest apartat, la navegació es limitarà a les aigües adjacents a la Comunitat Valenciana, sempre que no se superen les limitacions o restriccions contingudes en els respectius certificats, documents o títols dels vaixells i embarcacions d'esbarjo,

del Real decreto 742/2013, de 27 de septiembre, por el que se establecen los criterios técnico-sanitarios de las piscinas, con la realización de los controles pertinentes, así como del cumplimiento del resto de normativa aplicable.

- 5. Se podrá hacer uso de las duchas y de los vestuarios, hasta un máximo del setenta y cinco por ciento de la capacidad de uso de los vestuarios, garantizando en todo caso la distancia mínima de seguridad recomendada para la prevención de la Covid-19.
  - 6. No se podrá hacer uso de las fuentes de agua.
- 7. Se recordará a las personas usuarias, por medios de cartelería visible o mensajes de megafonía, las normas de higiene y prevención a observar, señalando la necesidad de abandonar la instalación ante cualquier síntoma compatible con la Covid-19.

Artículo 51. Piscinas de hoteles y alojamientos turísticos, y de edificios y urbanizaciones

Las piscinas de hoteles y alojamientos turísticos destinadas al uso exclusivo de su clientela, así como las piscinas comunitarias de edificios y urbanizaciones, estarán sujetas a las limitaciones de aforo, así como a las normas de higiene, limpieza y desinfección, previstas en el artículo anterior

CAPÍTULO XVI

Condiciones para el transporte turístico de pasajeros y la navegación de recreo

Artículo 52. Transporte turístico de pasajeros

- 1. Los buques y embarcaciones dedicados al transporte turístico de pasajeros, que no sean buques de pasaje tipo crucero, podrán navegar y fondear en las aguas adyacentes al territorio de la Comunitat Valenciana.
- 2. Las personas empresarias y profesionales que lleven a cabo esta actividad se asegurarán de que el pasaje y las personas a bordo cumplan con las medidas de protección de la salud que, en su caso, sean adoptadas por la autoridad competente, especialmente para el ejercicio de la actividad laboral, profesional y empresarial.
- 3. Las personas empresarias y profesionales que lleven a cabo la actividad de transporte turístico de personas pasajeras adoptarán las medidas necesarias para asegurar el embarque y desembarque de pasaje de forma ordenada y observando en todo momento las recomendaciones sanitarias de la autoridad competente.
- 4. La ocupación de los buques y embarcaciones dedicados al transporte turístico no podrá superar el setenta y cinco por ciento del número máximo de pasajeros y pasajeras que figure en sus certificados.

Artículo 53. Navegación de recreo y actividades náuticas

- 1. Se permitirá la navegación de recreo, no pudiendo encontrarse a bordo un número de personas que supere el setenta y cinco por ciento de las que estén autorizadas en los certificados de la embarcación o buque, salvo que se trate de personas que conviven en el mismo domicilio en cuyo caso se podrá alcanzar el cien por ciento, siempre que en ambos casos el número de personas a bordo de la embarcación o buque no exceda de quince.
- 2. Se permitirán todas las actividades náuticas de recreo y se podrán alquilar, incluido en arrendamiento náutico, embarcaciones o buques de recreo, motos náuticas y artefactos náuticos de recreo, sin más limitaciones que las que rijan con carácter general, y siempre que la capacidad se limite al setenta y cinco por ciento de las personas autorizadas en los certificados de embarcaciones o buques de recreo, artefactos flotantes e instalaciones en general.

En el caso de las motos náuticas, solo podrá ir una persona a bordo, salvo que se trate de personas convivientes, en cuyo caso no podrán superar el número de plazas autorizadas por el fabricante de la misma.

En el caso de las embarcaciones, buques y artefactos náuticos se aplicarán las mismas limitaciones sobre el número máximo de personas establecidas en el apartado 1.

3. En todas las actividades previstas en este apartado, la navegación se limitará a las aguas adyacentes a la Comunitat Valenciana, siempre que no se superen las limitaciones o restricciones contenidas en los respectivos certificados, documentos o títulos de los buques y embarcacio-

les motos nàutiques i els artefactes nàutics d'esbarjo, així com de les persones titulades que els governen.

- 4. En totes les activitats previstes en aquest article hauran d'adoptar-se mesures de desinfecció i reforç de normes de salut i higiene en els vaixells i embarcacions d'esbarjo, les motos nàutiques i els artefactes nàutics d'esbario.
- 5. Es podran dur a terme les pràctiques de navegació per a l'obtenció de títols d'esbarjo que requerisquen l'ús d'embarcacions d'esbarjo. Les persones a bord de l'embarcació no superaran el 75 % de les autoritzades en els certificats de l'embarcació, sense que en cap cas es puga sobrepassar el nombre d'alumnes especificat en l'article 15.8 del Reial decret 875/2014, de 10 d'octubre, pel qual es regulen les titulacions nàutiques per al govern de les embarcacions d'esbarjo.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera. Control del compliment de les mesures d'aquest decret

Els serveis d'inspecció i policia dependents de la Generalitat o dels municipis, en els seus respectius àmbits de competències, seran els encarregats de vigilar el compliment de les mesures recollides en aquest decret, i correspondrà la instrucció dels procediments sancionadors que procedisquen a les autoritats competents d'acord amb la legislació sectorial aplicable.

Segona. Mesures per a les accions comercials o de promoció

Les accions comercials o de promoció que duguen a terme els establiments i locals comercials hauran d'estar acompanyades de mesures destinades a assegurar que no es generen aglomeracions que impedisquen el manteniment de la distància de seguretat, oel compliment dels límits d'aforament, o que comprometen la resta de mesures establides en aquest decret, i s'hauran d'adoptar les mesures adequades per a evitar-les, incloent-hi el cessament immediat de les accions comercials o de promoció esmentades, si fora necessari.

Tercera. Sistema públic valencià de serveis socials

Durant la vigència d'aquest decret, en l'àmbit del sistema públic valencià de serveis socials seran aplicables les disposicions contingudes en les resolucions dictades per la vicepresidenta i consellera d'Igualtat i Polítiques Inclusives que es referisquen a la fase 3 del Pla de transició cap a una nova normalitat.

DISPOSICIONS FINALS

Primera. Modificació del Decret 7/2020, de 28 de març, del president de la Generalitat, pel qual es crea la comissionada de la Presidència de la Generalitat per a la coordinació dels subministraments de la Generalitat davant de la infecció de Covid-19 a la Comunitat Valenciana

Es modifica l'article 2 del Decret 7/2020, de 28 de març, del president de la Generalitat, pel qual es crea la comissionada de la Presidència de la Generalitat per a la coordinació dels subministraments de la Generalitat enfront de la infecció de Covid-19 a la Comunitat Valenciana, que queda redactat de la següent manera:

«Article 2. Objecte

Aquesta comissionada té per objecte la coordinació dels subministraments de la Generalitat per a atendre les necessitats creades per la infecció de Covid-19 a la Comunitat Valenciana, incloent-hi els destinats a previndre possibles rebrots o fer-hi front.

Per a l'adequat exercici de les comeses de la comissionada, els diferents departaments de l'Administració de la Generalitat podran efectuar, a favor seu, les delegacions de funcions que estimen pertinents.»

Segona. Règim de recursos

Contra el present decret es podrà interposar un recurs contenciós administratiu en el termini de dos mesos a partir de l'endemà de la publicació, davant de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el

nes de recreo, las motos náuticas y los artefactos náuticos de recreo, así como de las personas tituladas que los gobiernan.

- 4. En todas las actividades previstas en este artículo deberán adoptarse medidas de desinfección y refuerzo de normas de salud e higiene en los buques y embarcaciones de recreo, las motos náuticas y los artefactos náuticos de recreo.
- 5. Se podrán llevar a cabo las prácticas de navegación para la obtención de títulos de recreo que requieran del uso de embarcaciones de recreo. Las personas a bordo de la embarcación no superarán el setenta y cinco por ciento de las autorizadas en los certificados de la embarcación, sin que en ningún caso se pueda sobrepasar el número de alumnos especificado en el artículo 15.8 del Real decreto 875/2014, de 10 de octubre, por el que se regulan las titulaciones náuticas para el gobierno de las embarcaciones de recreo.

DISPOSICIONES ADICIONALES

Primera. Control del cumplimiento de las medidas de este decreto

Los servicios de inspección y policía dependientes de la Generalitat o de los municipios, en sus respectivos ámbitos de competencias, serán los encargados de vigilar el cumplimiento de las medidas recogidas en este decreto, correspondiendo la instrucción de los procedimientos sancionadores que procedan a las autoridades competentes de acuerdo con la legislación sectorial aplicable.

Segunda. Medidas para las acciones comerciales o de promoción

Las acciones comerciales o de promoción que lleven a cabo los establecimientos y locales comerciales deberán estar acompañadas de medidas destinadas a asegurar que no se generen aglomeraciones que impidan el mantenimiento de la distancia de seguridad, el cumplimiento de los límites de aforo, o comprometan el resto de medidas establecidas en este decreto, debiendo adoptar las medidas adecuadas para evitarlas, incluyendo el cese inmediato de las mencionadas acciones comerciales o de promoción si resultara necesario.

Tercera. Sistema público valenciano de servicios sociales

Durante la vigencia de este decreto, en el ámbito del sistema público valenciano de servicios sociales serán de aplicación las disposiciones contenidas en las resoluciones dictadas por la vicepresidenta y consellera de Igualdad y Políticas Inclusivas que se refieran a la fase 3 del Plan de transición hacia una nueva normalidad.

DISPOSICIONES FINALES

Primera. Modificación del Decreto 7/2020, de 28 de marzo, del president de la Generalitat, por el que se crea la comisionada de la Presidencia de la Generalitat para la coordinación de los suministros de la Generalitat frente a la infección de Covid-19 en la Comunitat Valenciana.

Se modifica el artículo 2 del Decreto 7/2020, de 28 de marzo, del president de la Generalitat, por el que se crea la comisionada de la Presidencia de la Generalitat para la coordinación de los suministros de la Generalitat frente a la infección de Covid-19 en la Comunitat Valenciana, que queda redactado de la siguiente manera:

«Artículo 2. Objeto

Dicha comisionada tiene por objeto la coordinación de los suministros de la Generalitat para atender las necesidades creadas por la infección de Covid-19 en la Comunitat Valenciana, incluyendo los destinados a prevenir posibles rebrotes o hacer frente a los mismos.

Para el adecuado desempeño de los cometidos de la comisionada, los distintos departamentos de la Administración de la Generalitat podrán efectuar, a su favor, las delegaciones de funciones que estimen pertinentes.»

Segunda. Régimen de recursos

Contra el presente decreto se podrá interponer recurso contencioso-administrativo en el plazo de dos meses a partir del día siguiente al de su publicación ante la Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, de conformi-

que es disposa en l'article 10 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Tercera. Efectes i vigència

Aquest decret produirà efectes plens des del dia 15 de juny de 2020, i mantindrà l'eficàcia durant tota la vigència de la fase 3.

València, 13 de juny de 2020

El president de la Generalitat, XIMO PUIG I FERRER dad con lo dispuesto en el artículo 10 de la Ley 29/1998, de 13 de julio, reguladora de la jurisdicción contencioso-administrativa.

Tercera. Efectos y vigencia

El presente decreto surtirá plenos efectos desde el día 15 de junio de 2020, y mantendrá su eficacia durante toda la vigencia de la fase 3.

València, 13 de junio de 2020

El president de la Generalitat, XIMO PUIG I FERRER